

**Vanjska (*mid term*)
evaluacija provedbe
Lokalne razvojne
strategije LAG-a **Terra
liburna** u razdoblju
2017. – 2020. godine**

Sadržaj

Popis korištenih kratica.....	2
1. Uvod.....	3
2. Osnovne info o LRS.....	5
2.1. Izmjene LRS.....	8
3. Dosadašnja provedba LRS.....	12
3.1. Objava LAG natječaja.....	12
3.2. Projekti odobreni na LAG natječajima.....	15
3.1.1. Struktura korisnika.....	15
3.1.2. Rezultati ulaganja kroz LAG natječaje.....	17
3.2. Provedba podmjere 19.3.....	17
3.3. Provedba podmjere 19.4.....	18
4. Vrednovanje provedbe putem pokazatelja LRS.....	28
6. Provedbeni kapaciteti LAG-a Terra liburna.....	30
6.1. Izvršni tim LAG-a Terra liburna.....	30
6.2. Upravni tim LAG-a Terra liburna.....	31
6.2.1 Upravni odbor.....	31
6.2.2 Skupština.....	33
6.3. Nadzorni odbor.....	34
7. Vanjsko okruženje.....	34
8. Analiza rizika i provedenih aktivnosti za ublažavanje.....	36
9. Dodana vrijednost provedbe LRS LAG-a Terra liburna.....	37
10. Opća ocjena provedbe LRS i djelovanja LAG-a Terra liburna.....	41
11. Zaključci s preporukama.....	45
Popis slika i tablica.....	48
PRILOG 1 Pregled odabranih i odobrenih projekata na 31.12.2020.....	50

Popis korištenih kratica

LAG – Lokalna akcijska grupa

LRS – Lokalna razvojna strategija

TO – Tip operacije

LEADER – fra. Liaison Entre Actions de Développement de l'Economie Rurale - veze među aktivnostima razvoja ruralnog gospodarstva

CLLD – eng. Community Led Local Development - lokalni razvoj pod vodstvom zajednice

PRR – Program ruralnog razvoj

APPRRR – Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju

SC – Strateški cilj

PM – Prioritetna mjera

OPG – Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo

MP – Ministarstvo poljoprivrede

LHM – LEADER mreža Hrvatske

UO – Upravni odbor

NZRCD – Nacionalna zaklada za razvoj civilnog društva

ESF - Europski socijalni fond

CVP - Ciljna vrijednost pokazatelja

PGŽ – Primorsko-goranska županija

1. Uvod

Udruga LAG Terra liburna osnovana je 25.02.2013. godine na Osnivačkoj skupštini u Kastvu na kojoj je pristupio ukupno 31 osnivač, te su se u svojstvu osnivača udruzi priključile i jedinice lokalne samouprave: Grad Kastav, Općina Matulji, Klana i Viškovo. Upis u Registar udruga Republike Hrvatske izvršen je 10.04.2013. godine. LAG proširuje svoj teritorij učlanjenjem Grada Opatije, Općine Lovran i Općine Mošćenička Draga dana 25.07.2013. godine, te Općine Jelenje u veljači 2015. godine, pa LAG danas djeluje na području 8 jedinica lokalne samouprave Primorsko-goranske županije u kojima ukupno živi 60.745 stanovnika.

Sukladno Statutu udruge, LAG je osnovan s ciljem provedbe Lokalne razvojne strategije i dodjele javnih sredstava iz Europskog poljoprivrednog fonda za ruralni razvoj putem natječaja kroz decentralizirani sustav, a primjenom „bottom-up“ pristupa i CLLD metodologije. Dodatno, ciljevi osnivanja LAG Terra liburna su:

- promicanja i unapređenja održivog ruralnog razvoja područja LAG-a
- razvoja proizvoda zasnovanih na povezivanju tradicijske i kulturno-povijesne baštine i inovacija temeljenih na prirodnim prednostima područja i međusobnoj suradnji
- osiguravanja protoka informacija i transfera znanja za napredak u razvoju ruralnog gospodarstva i lokalne zajednice
- razvijanja sinergije i umrežavanja te planiranja ukupnog razvoja LAG područja između svih dionika kojima je u interesu doprinijeti razvoju ruralnih područja
- iskorištavanja i razvijanja postojećih potencijala za ruralni razvoj
- jačanja financijskih i ljudskih kapaciteta za provedbu projekata ruralnog razvoja
- pripreme LAG područja za korištenje EU fondova
- brige o infrastrukturnom, ekološko-socijalnom, kulturnom, gospodarskom i svakom drugom razvoju u širem ruralnom području.

Predmet evaluacije je ocjena provedbe odabrane Lokalne razvojne strategije (dalje u tekstu: LRS) LAG-a Terra liburna 2014.-2020., tj. provedba podmjera 19.2. „Provedba operacija unutar CLLD strategije“, 19.3. „Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a“ i 19.4. „Tekući troškovi i animacija“ u međuevaluacijskom razdoblju od 2017., zaključno s danom 31.12.2020. godine.

LRS LAG-a Terra liburna navodi provođenje dvaju vanjskih vrednovanja, jedno u među-evaluacijskom razdoblju, tzv. *mid-term* vrednovanje (2020. godine) i jedno nakon završetka provedbe, tzv. *ex post* vrednovanje (2023. godine). Ovo vrednovanje provedeno je od strane vanjskog stručnjaka sukladno metodologiji i indikatorima za mjerenje učinka provedbe LRS. Evaluacija se sastoji od evaluacije provedbe LRS LAG-a Terra liburna te internih akata LAG-a, koji omogućuju postupanje i realizaciju planiranih mjera kojima je svrha dostizanje ciljeva usvojenih u LRS. Također evaluacija uključuje horizontalnu evaluaciju koja obuhvaća tijela donošenja odluka – Skupštinu, Upravni i Nadzorni odbor, operativna tijela za provedbu LRS – stručnu službu, LAG administratore, volontere te praćenje, odnosno analizu dosadašnjih godišnjih izvješća o radu, koja se usvajaju na Skupštini te dostavljaju Ministarstvu poljoprivrede. U procesu praćenja i procjene vodit će se briga o osnovnim evaluacijskim kriterijima:

- Relevantnost (odabir prioriternih potreba, odabir korisnika, metodologija),
- Djelotvornost (ostvarene koristi, ciljevi, upravljački kapacitet LAG-a, uključenost ključnih dionika),
- Učinkovitost (ostvareni kvantitativni i kvalitativni pokazatelji učinka, rezultata i izlaza),
- Ostvarena promjena (ostvareni ciljevi),
- Održivost (korisnika/projekata, LAG-a, programa)
- Koherentnost (dosljednost u odnosu na relevantne politike, strategije i programe),
- Dodana vrijednost u zajednici (postizanje horizontalnih ciljeva).

Polazište i temelji za provedbu postupka evaluacije LRS LAG-a Terra liburna u razdoblju 2017. – 2020. godine predstavljaju svi relevantni dokumenti, izvješća, odluke i propisi povezani s uspostavom, funkcioniranjem i radom udruge te oni nastali u procesima dosadašnjeg raspisivanja LAG natječaja te odabira projekata na LAG razini:

- Statut LAG-a Terra liburna,
- Pravilnik za odabir projekata na natjecajima LAG-a Terra liburna
- Godišnja izvješća o radu LAG-a Terra liburna
- Izvješća o provedbi LRS 2014 - 2020 LAG-a Terra liburna

2. Osnovne info o LRS

Lokalna razvojna strategija LAG-a Terra liburna 2014 – 2020 izrađena je u razdoblju od listopada 2015. do travnja 2016. godine, kada je usvojena od Skupštine, a njezina izrada sufinancirana je sredstvima Europskog fonda za poljoprivredu i ruralni razvoj iz podmjere 19.1 „Pripremna pomoć“ u okviru mjere 19 „LEADER – CLLD“ iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020. godine. Izrada strategije temeljena je na osnovnim načelima LEADER/CLLD pristupa, a izrađena je konzultacijskim procesom vanjskog stručnjaka i članova formirane radne skupine za izradu strategije u kojoj su sudjelovali predstavnici javnog, civilnog i privatnog sektora i to dionici s čitavog područja LAG-a, članova Upravnog odbora, članova Skupštine LAG-a, ali i drugih dionika koji su pokazali interes za zajednički razvoj. Prilikom izrade ovog strateško-planskog dokumenta, LAG je uključio širu javnost kroz ciljane i koordinirane pozive na aktivnosti koje su prilagođene interesnim skupinama identificiranim kroz dosadašnje iskustvo LAG-a, u interakciji s dionicima i sukladno potrebama predstavnika svih sektora. Ukupno na izradi LRS LAG-a sudjelovalo je 179 osoba.

Prema opisanim financijskim kapacitetima te financijskom planu provedbe, LRS LAG-a Terra liburna je inicijalno programirana na ukupne rashode za provedbu tipova operacija te postizanje prioritetnih mjera i strateških ciljeva na iznos od 1.137.937,50 EUR, od čega 867.000,00 EUR-a za provedbu podmjere 19.2., sukladno definiranoj simulaciji Upravljačkog tijela (Ministarstvo poljoprivrede) u trenutku izrade LRS. Usvojena je na Skupštini 24.03.2016. Zahtjev za potporu (19.2.1) je podnesen u lipnju 2016., nakon čega je Agencija donijela odluke o privremenoj dodjeli sredstava (03.11.2016. godine), a protekom roka za prigovore i Odluke o konačnoj dodjeli sredstava (09.01.2017.) Agencija je naknadno provela postupak uvećanja financijskih sredstava za LAG Terra liburnu pa su u konačnoj odluci dodijeljena uvećana sredstva u iznosu od ukupno 1.194.834,38 EUR, od čega 910.350,00 EUR-a za provedbu podmjere 19.2, 35.517,50 EUR-a za provedbu podmjere 19.3 te 238.966,88 EUR-a za provedbu podmjere 19.4.

U postupku odabira LAG-a temeljem provedenog postupka rangiranja LAG Terra liburna je ostvario ukupno 51 bod pri čemu je za ocjenu kvalitete lokalne razvojne strategije ostvareno 20 bodova, za kriterij broja stanovnika unutar LAG-a 16 bodova, za kriterij broja jedinica lokalne samouprave unutar LAG-a 5 bodova, te za kriterij udjela (%) civilnog i gospodarskog sektora u upravnom (izvršnom) tijelu LAG-a 10 bodova.

Odlukom o privremenom odabiru LAG-a od 3.11.2016., LAG-u Terra liburna su dodijeljena sredstva sukladno simulaciji, no konačnom Odlukom o odabiru LAG-a od 9. 1. 2017. godine LAG-u su dodijeljena uvećana sredstva kako je iskazano u tablici u nastavku.

Tablica 1 Odobreni iznosi LRS LAG-a Terra liburna prema podmjerama prema Ugovoru

Podmjera	Privremeno dodijeljena sredstva (HRK)	Konačno odobrena sredstva (HRK)	Privremeno dodijeljena sredstva (EUR)	Konačno odobrena sredstva prema (EUR)
19.2	6.489.321,60	6.813.787,68	867.000,00	910.350,00
19.3	324.466,08	340.689,38	43.450,00	35.517,50
19.4	1.703.446,92	1.788.619,27	227.587,50	238.966,88
UKUPNO LRS	8.517.234,60	8.943.096,33	1.137.937,50	1.194.834,38

Obveze LAG-a Terra liburna u provedbi LRS i upravljanju dodijeljenim sredstvima regulirane su Ugovorom o dodijeli sredstava odabranom LAG-u (Ugovor LAG-a Terra liburna i APPRRR-a br. 5770 (dostupan na <http://www.terra-liburna.hr/wordpress/wp-content/uploads/2018/06/Ugovor-o-dodjeli-sredstava-LAG-19.2-19.4.pdf>) te Sporazumom o suradnji u izvršavanju delegiranih administrativnih provjera¹.

Inicijalno izrađena LRS LAG-a Terra liburna (V1) sastojala se od 4 strateška cilja, a za njihovo postizanje predviđeno je 8 prioriternih mjera i 14 tipova operacija. Potrebno je napomenuti kako su tipovi operacija u lokalnim razvojnim strategijama ekvivalentni onima iz Programa ruralnog razvoja RH, odnosno LAG-ovi nisu mogli samostalno kreirati sve potrebne stavke kod tipova operacija, uključujući prihvatljive aktivnosti, troškove i korisnike, te iznos i intenzitet potpore². Izuzetak su bili kriteriji prihvatljivosti, koje su LAG-ovi mogli samostalno kreirati, temeljem specifičnosti prostora LAG-a i vlastitih potreba.

Unatoč navedenom ograničenju u pogledu tipova operacija, strateško programiranje LRS, tj. definiranje prioriternih mjera i strateških ciljeva, te tipova operacija za njihovo postizanje je provedeno adekvatno, što proizlazi iz konzistentnosti ovih triju razina, tj. provedbom odabranih tipova operacija jasno i ciljano se postižu prioritetne mjere, a njihovim ostvarivanjem, postižu se

¹ KLASA: 440-12116-19-02-0110023; URBROJ: 343 -1603 101-17 -029

² Sukladno čl. 13 st. 2 Pravilnika o provedbi podmjere 19 (NN 96/17) i čl. 37 st. 2 Pravilnika o provedbi mjera PRR-a RH (NN91/19), u LRS se za pojedini TO može navesti do 20 % viši intenzitet potpore, ali ne viši od najvišeg propisanog za pojedini TO u Prilogu II Uredbe (EU) br. 1305/13.

definirani strateški ciljevi. U tablici 2 iznesena je strateška intervencija, tj. pregled definiranih strateških ciljeva i prioriternih mjera te odabranih tipova operacija za njihovo postizanje u inicijalno izrađenoj strategiji, koja je rezultat iskazanog interesa potencijalnih korisnika u trenutku izrade LRS, kao i programskih i zakonodavnih smjernica za korištenje M19 PRR-a.

Tablica 2 Pregled odabranih strateških ciljeva, mjera i tipova operacija LRS LAG-a Terra liburna – V0

Prioritetni tipovi operacija u programskom razdoblju 2014.-2020.	Prioritetne Mjere (Aktivnosti) u programskom razdoblju 2014.-2020.	Strateški razvojni ciljevi LAG-a u programskom razdoblju 2014.-2020.
TO 1.1.1. Restrukturiranje, modernizacija i povećanje konkurentnosti poljoprivrednih gospodarstava	M 1.1. Ulaganje u razvoj i povećanje konkurentnosti uvođenjem okolišno prihvatljivih tehnologija i procesa u poljoprivrednu proizvodnju i preradu	SC 1 Razviti poljoprivredne i druge aktivnosti kao temelj stvaranja ponude tipičnih usluga i proizvoda područja LAG-a
TO 1.1.2. Povećanje dodane vrijednosti poljoprivrednih proizvoda		
TO 2.1.1. Ulaganja u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima		
TO 2.1.1. Ulaganje u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	M 1.2. Poticanje razvoja malih poljoprivrednih gospodarstava	SC 2 O snažiti nepoljoprivredne aktivnosti za veći doprinos razvoju održivog ruralnog turizma
TO 2.1.1. Ulaganje u razvoj nepoljoprivrednih djelatnosti u ruralnim područjima	M 2.1. Razvoj i promocija male turističke infrastrukture, smještajnih kapaciteta, usluga i proizvoda za ruralni turizam, uključujući tradicionalne zanate i proizvode	
TO 3.1.1. Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	M 3.1. Razvoj infrastrukture za valoriziranje društveno-gospodarske, kulturne i prirodne resursne osnove	SC 3 Razviti proizvode i usluge za ruralno stanovništvo na resursima područja, Posebno baštine
TO 3.1.2. Uspostava i uređenje poučnih staza, vidikovaca i ostale manje infrastrukture		
TO 3.2.1. Neproizvodna ulaganja vezana uz očuvanje okoliša	M 3.2. Očuvanje tradicionalnih krajobraznih elemenata i bioraznolikosti	SC 4 Ojačati LAG i ruralnu zajednicu, nacionalno i transnacionalno umrežavanje i suradnju
TO 4.1.1. Potpora za osnivanje operativnih skupina	M 4.1. Umrežavanje i suradnja za povećanje poljoprivredne produktivnosti, održivost i trženje lokalnih proizvoda i usluga	
TO 4.1.2. Operativne skupine		
TO 4.1.3. Pilot projekti i razvoj novih proizvoda, postupaka, procesa i tehnologija		
TO 4.2.1. Kratki lanci opskrbe i	M 4.2. Potpora za horizontalnu i	

lokalna tržišta	vertikalnu suradnju sudionika u lancu opskrbe za uspostavljanje i razvoj kratkih lanaca opskrbe i lokalnih tržišta	
TO 4.3.1. Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a (Priprema aktivnosti suradnje – 20% od M 19.3.)	M 4.3. Jačanje kapaciteta lokalnih dionika	
TO 4.3.2. Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a (Provedba aktivnosti suradnje - 80% od M19.3)		
TO 4.3.3. Jačanje kapaciteta LAG-a i lokalnih dionika za provedbu LRS s provedbom operacija unutar CLLD strategije		

2.1. Izmjene LRS

U razdoblju od 2017. do 2020. godine provedena su ukupno tri usklađenja te tri izmjene LRS LAG-a Terra liburna. Prvo usklađenje LRS u odnosu na inicijalno odobrenu verziju V0, proveden je zbog povećanja financijske alokacije od strane Upravljačkog tijela na prijelazu 2017. na 2018. godinu, u skladu s čime je došlo do promjena u financijskim alokacijama prema TO, PM i SC, te u financijskom planu provedbe LRS. Izmjene LRS koje su provedene u razdoblju od 2017. do 2020., provedene su prvenstveno zbog intervencija u inicijalno odabranim tipovima operacija, tj. nemogućnosti njihovog raspisivanja na LAG razini. Naime, aktivacija tipova operacija od strane Upravljačkog tijela, kao neophodan preduvjet za raspisivanje natječaja na LAG razini, nije se odvijala vremenski usklađeno s inicijalno određenim akcijskim planom provedbe, niti dovoljnim obuhvatom i brzinom. Drugi razlog provedenih izmjena LRS su promjene potreba krajnjih korisnika (nositelja projekata) u odnosu na inicijalno prikupljene projekte iz baze projektnih ideja.

Prva izmjena LRS provedena je zbog intervencija u inicijalno odabranim tipovima operacija, tj. intervencija u sklopu SC4 i brisanja TO 4.1.1, 4.1.2, 4.1.3 i 4.2.1 te PM 4.1 i 4.2 LRS iz daljnje provedbe, u skladu s čime u SC4 preostaju TO za provedbu podmjera 19.3 i 19.4. U drugom provedenom usklađenju LRS došlo je do promjene Plana provedbe i odgode provedbe podmjere 19.3 za nadolazeću godinu, bez provedenih promjena financijskih alokacija preostalih TO prema PM i SC. U drugoj izmjeni LRS došlo je do novih intervencija u PM i TO, pa su tako iz daljnje provedbe brisani TO 1.1.1, 1.1.2 i 2.1.1, sukladno čemu i PM 1.1. i 2.1. Ove izmjene dogodile su se zbog

promjena interesa potencijalnih korisnika, radi promjena uvjeta natječaja na nacionalnoj razini. Financijska sredstva inicijalno programirana na ove TO, realocirana su na TO s većim iskazanim interesom potencijalnih korisnika. Usklađenje broj 3 provedeno je zbog promjena u Planu provedbe, bez intervencija u financijskim alokacijama prema TO i PM, dok je kod izmjene LRS broj 3 došlo do brisanja iz daljnje provedbe TO 3.1.2 i 3.2.1, te PM 3.2.

U tablici 3 kronološki su navedene sva provedena usklađenja i izmjene LRS, dok je u tablicama 4, 5 i 6 naveden pregled izmjena financijske alokacije prema strateškim ciljevima, prioritetnim mjerama i tipovima operacija LRS LAG-a Terra liburna.

U narednom periodu, sukladno Odluci o dodjeli sredstava iz prijelaznog razdoblje odabranim LAG-ovima od 30. ožujka 2021. godine te potpisanog Aneksa Ugovora³, planira se provesti izmjena LRS i Plana provedbe, u okviru kojih će se omogućiti raspisivanja novih LAG natječaja za TO 1.1.2 i 3.1.1 LRS-a.

Tablica 3 Provedene promjene LRS LAG-a Terra liburna tijekom dosadašnje provedbe

Oznaka verzije LRS	Datum donošenja odluke od strane nadležnog tijela LAG-a	Datum podnošenja zahtjeva za odobrenje promjene	Datum donošenja odluke o odobrenju promjene	Vrsta promjene
V1	15.12.2017.	12.01.2018.	23.02.2018.	U1 - usklađenje
V2	24.07.2018.	28.07.2018.	13.09.2018.	I1 - izmjena
V3	20.12.2018.	17.01.2019.	12.03.2019.	U2 - usklađenje
V4	27.03.2019.	26.04.2019.	03.07.2019.	I2 - izmjena
V5	18.06.2019.	17.07.2019.	19.09.2019.	U3 - usklađenje
V6	10.12.2019.	09.01.2020.	05.03.2020	I3 - izmjena

Tablica 4 Pregled izmjena financijske alokacije prema strateškim ciljevima LRS LAG-a Terra liburna

V LR S	Financijska alokacija – Strateški ciljevi									
	SC1		SC2		SC3		SC4 (19.2)		SC4 (19.3+19.4)	
	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%	EUR	%
V0	332.200,00	33,70	254.800,00	25,84	304.000,00	30,84	95.000,00	9,62	308.125,00	100
U1	317.070,00	34,83	235.234,44	25,84	318.045,56	34,94	40.000,00	4,40	284.484,38	100
I1	255.000,00	28,01	235.234,44	25,84	420.115,56	46,15	-	-	284.484,38	100
U2	255.000,00	28,01	235.234,44	25,84	420.115,56	46,15	-	-	284.484,38	100
I2	300.000,00	32,95	-	-	610,350,00	67,05	-	-	284.484,38	100
U3	300.000,00	32,95	-	-	610,350,00	67,05	-	-	284.484,38	100
I3	225.000,00	24,72	-	-	685.350,00	75,28	-	-	284.484,38	100

³ 5770/2

3. Dosadašnja provedba LRS

3.1. Objavljeni LAG natječaji

Sukladno svojoj temeljnoj ulozi provedbe lokalne razvojne strategije, LAG Terra liburna je do kraja 2020. godine raspisao ukupno 4 LAG natječaja te su prema akcijskom planu raspisani svi planirani LAG natječaji za predviđenu alokaciju, dok se u narednom periodu očekuju novi LAG natječaj povezani uz dodijeljena sredstva LAG-ovima za prijelazno razdoblje.

Po dva su natječaja raspisana za tip operacije 1.2.1 „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ koji su ekvivalentni tipu operacije 6.3.1 Programa ruralnog razvoja RH, te za tip operacije 3.1.1 „Ulaganje u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo“.

Ukupna vrijednost prvog LAG natječaja za TO LRS 1.2.1 „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ raspisanog 3. 4. 2018. godine je 1.004.778,00 HRK. Na natječaj je pristiglo 9 prijava, te je LAG Terra liburna za njih 9 donio Odluke o odabiru, ukupne vrijednosti jednake raspoloživim sredstvima iz natječaja. APPRRR donosi Odluke o dodijeli sredstava za svih 9 projekata, jednake ukupne vrijednosti.

Drugi po redu LAG natječaj za TO LRS 3.1.1 „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“, raspisan je dana 1.10.2018. godine te je njegova ukupna vrijednost iznosila 2.732.816,94 HRK. Na natječaj je pristiglo 6 prijava, za koje LAG Terra liburna donosi odluku o odabiru u iznosu od 2.319.540,70 HRK. APPRRR donosi odluku o dodjeli sredstava za ukupno 4 projekta vrijednosti 1.459.264,22 HRK⁴.

Drugi LAG natječaja za TO LRS 1.2.1 „Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava“ raspisan je dana 29.4.2019. godine i njegova vrijednost je iznosila 1.234.992,00 HRK. Na natječaj je pristiglo 6 prijava, a LAG je donio Odluke o odabiru za svih 6 pristiglih prijava ukupne vrijednosti 668.700,00 HRK. Nakon donošenja Odluka o odabiru od strane LAG-a, jedan je korisnik odustao od projekta, stoga APPRRR donosi Odluku o dodjeli sredstava za 5 projekata ukupne vrijednosti 557.250,00 HRK.

⁴ Jedan je korisnik odustao od projekta, dok jedan nije prošao administrativnu kontrolu APPRRR-a.

Drugi LAG natječaj za TO LRS 3.1.1 „Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu“, raspisan je dana 18.10.2019. godine, ukupno raspoloživih sredstava od 2.006.698,46 HRK. Nakon provedene izmjene natječaja, ukupno raspoloživa sredstva natječaja iznosila su 3.557.304,56 HRK, a na natječaj je pristiglo 8 projektnih prijava. Odluke o odabiru projekata od strane LAG-a su donesene nakon 31.12.2020. godine, te u ovom trenutku nisu predmet evaluacije.

U tablici u nastavku je iznesen kronološki pregled do sada raspisanih LAG natječaja s navedenim svim relevantnim informacijama.

Tablica 7 Pregled raspisanih LAG natječaja

R B	Naziv LAG natječaja	TO LRS	Datum raspi- vanja	Inicijalno raspoloživa sredstva HRK	Datum izmjene	Konačna raspoloživa sredstva (HRK)	Broj prijava	Broj odabranih projekata	Odobrena financijska sredstva LAG razina HRK	Odobrena financijska Sredstva APPRRR HRK
1.	Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	1.2.1.	3.4. 2018.	1.004.778,00	16.04.2018 (tehničke ispravke)	1.004.778, 00	9	9	1.004.778,00	1.004.778,00
2.	Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	3.1.1.	1.10. 2018.	2.732.816,94	/	2.732.816, 94	6	6	2.319.540,70	1.459.264,22
3.	Potpora razvoju malih poljoprivrednih gospodarstava	1.2.1.	29.4. 2019.	1.234.992,00	08.05.201 9. (tehničke ispravke)	1.234.992, 00	6	6	668.700,00	557.250,00
4.	Ulaganja u pokretanje, poboljšanje ili proširenje lokalnih temeljnih usluga za ruralno stanovništvo, uključujući slobodno vrijeme i kulturne aktivnosti te povezanu infrastrukturu	3.1.1.	18.10. 2019.	2.006.698,46	12.12.2019 26.2.2020. 31.3.2020. 15.5.2020. 13.6.2020. (izmjene uzrokovane zbog Covid -19)	3.557.304, 56 (1. izmjene natječaja)	8	odluke su donesene 17.03.2021. zbog Covid-19		

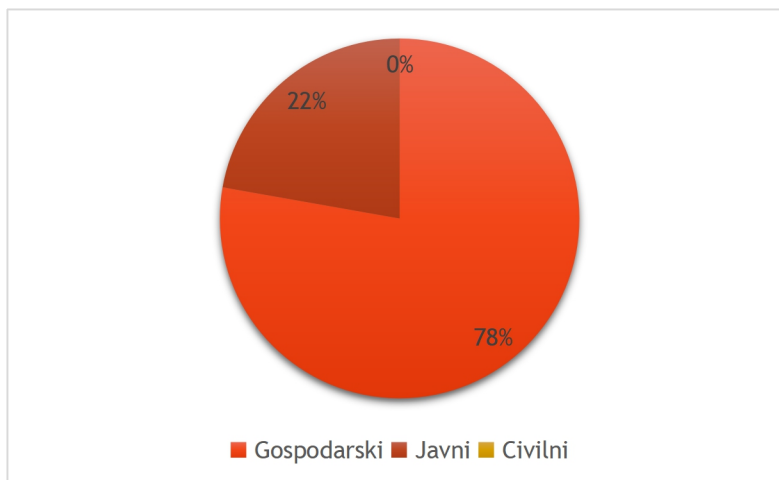
3.2. Projekti odobreni na LAG natječajima

Do 31.12.2020. godine, odluku o odabiru od strane UO-a LAG-a Terra liburna dobilo je ukupno 20 projekata, dok je za njih 18 donesena odluka o financiranju od strane APPRRR-a. Radi se o 14 projekata iz LAG natječaja za TO 1.2.1 i 6 projekata iz LAG natječaja za TO 3.1.1. Do 31.12.2020. godine realizirana su ukupno 2 projekta te je za njih isplaćeno korisnicima ukupno 223.284 HRK, dok je sveukupno korisnicima do sada isplaćeno 1,130,730.46 HRK. Sukladno broju pristiglih prijava, do sada najveći interes potencijalnih korisnika je iskazan za TO 6.3.1 PRR-a.

Potrebno je napomenuti da će se odabrani projekti, osim javnih sredstava dodijeljenih kroz LAG natječeaje, financirati i privatnim sredstvima korisnika, što ukazuje da su LAG natječaji potaknuli i male osobne investicije u sektor poljoprivrede i ruralni razvoj. Ukupna vrijednost 18 projekata odobrenih za financiranje kroz LAG natječeaje iznosi 5,041,214.71 HRK, dok je za njih kroz provedbu LRS osigurano ukupno 3,021,292.22 HRK, što pokazuje kako će se iznos od 2.019.915,49 HRK uložiti kroz privatna sredstva korisnika.

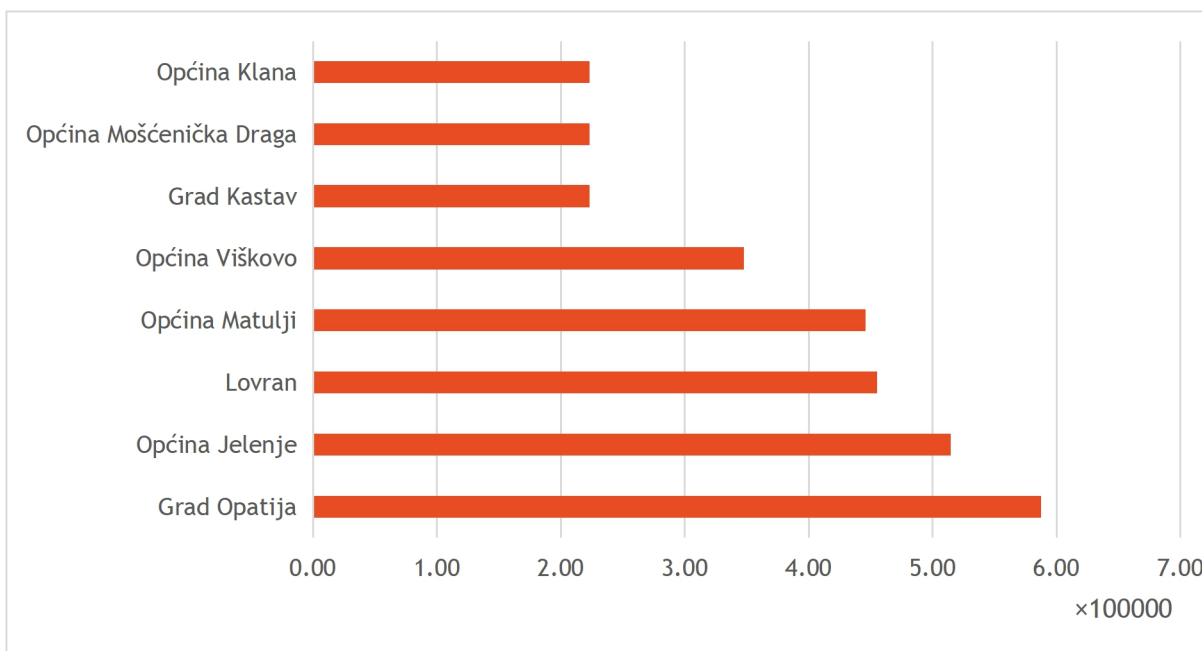
3.1.1. Struktura korisnika

Distribucija korisnika do sada odobrenih projekata na LAG Terra liburna natječajima prema interesnim sektorima pokazuje kako se najveći udio od 78 % odobrenih sredstava (1.562.028,00 HRK) odnosi na gospodarski sektor, i to poljoprivredu. Idući je prema udjelu od 22 % odobrenih sredstava (1.459.264,22 HRK) javni sektor, dok u civilnom sektoru nije bilo korisnika. Ovakva je distribucija bila očekivana s obzirom na dominantnu prihvatljivost prijavitelja u LAG natječajima koji se odnose na različite organizacijske oblike registrirane za poljoprivrednu djelatnost – obiteljska poljoprivredna gospodarstva, proizvođačke organizacije, poljoprivredne zadruge, obrte registrirane za poljoprivrednu djelatnost, trgovačka društva za poljoprivrednu djelatnost, fizičke i pravne osobe upisane u Upisnik poljoprivrednika (za TO 6.3.1) te organizacijske oblike javnog sektora – jedinice lokalne samouprave, trgovačka društva u većinskom vlasništvu JLS-ova, javne ustanove neprofitnog karaktera u kojima su osnivači jedinice lokalne samouprave, te civilnog sektora – udruge, zajednice udruga, zaklade, fundacije, vjerske zajednice (za TO 7.4.1).

Slika 1 Vrijednost odobrenih projekata prema interesnim sektorima

Distribucija korisnika do sada odobrenih projekata na LAG Terra liburna natječajima prema sjedištu korisnika pokazuje kako se najveći kumulativni iznos od 587.642,00 HRK odnosi na korisnike iz Grada Opatije, zatim 514.899,80 HRK na korisnike iz Općine Jelenje, te 455.426,00 HRK na korisnike iz Lovrana. Slijede potom korisnici iz Općine Matulji s kumulativnim iznosom odobrenih sredstava od 446.184,00 HRK, iz Općine Viškovo 347.523,50 HRK, dok su Gradu Kastav i Općinama Mošćenička Draga i Klana odobrena sredstva u iznosu od 223.092,00 HRK. Primjetno je da su korisnici projekata iz svih JLS-ova u sastavu LAG-a zastupljen među odobrenima na LAG natječajima.

Slika 2 Vrijednost odobrenih projekata prema sjedištu korisnika

3.1.2. Rezultati ulaganja kroz LAG natječaje

Pregledom odabranih projekata iz Priloga 1, a sukladno prihvatljivim aktivnostima (ulaganjima) definiranim natječajem, vidi se da će korisnici gospodarskog sektora iz raspisanih LAG natječaja za TO 1.2.1 LRS, uglavnom provesti modernizaciju i unapređenje procesa rada i poslovanja kupnjom nove poljoprivredne mehanizacije i opreme, kao i uređenjem poljoprivrednih površina, te povećati ukupni standardni ekonomski rezultat svojih poljoprivrednih gospodarstava, nabavom različitih biljnih sadnica, životinja, kupnjom i uređenjem zemljišta i sl.

Prema opisima ulaganja odabranih projekata iz raspisanih LAG natječaja za TO 1.2.1 LRS, okvirno će se realizirati:

- nabava i sadnja više od xx sadnica xx,
- kupnja xx grla domaćih životinja (goveda),
- modernizacija rada 14 OPG-ova nabavom nove opreme i pomagala,
- uređenje i adaptacija xx prostora za potrebe poslovanja i prezentacije vlastitih proizvoda,
- xx korisnika konzultantskih usluga i usluga izrade poslovnog plana,
- Xx zaposlenih osoba

Pregledom odabranih projekata iz Priloga 1, a sukladno prihvatljivim aktivnostima (ulaganjima) definiranim natječajem, moguće je vidjeti da će korisnici javnog sektora ulagati u rekonstrukcije i opremanje 3 dječja igrališta te 1 sportsko-rekreacijskog centra.

3.2. Provedba podmjere 19.3

Podmjera 19.3 provodi se kroz dva tipa operacija: TO 19.3.1 „Priprema aktivnosti projekta suradnje“ i TO 19.3.2 „Provedba aktivnosti projekta suradnje“. Iako je Odlukom o odabiru LAG-u Terra liburna alocirano 41.947,50 EUR za provedbu podmjere 19.3, za odobrenje konkretnog projekta i troškova projekata, LAG-ovi su dužni podnijeti APPRRR-u Zahtjev za potporu temeljem Natječaja za provedbu pojedinog tipa operacije.

U inicijalno izrađenoj LRS LAG-a Terra liburna definirano je nekoliko tematskih okvira za projekte suradnje, a to su: kreiranje inovativnih prodajnih kanala putem organiziranje kratkih opskrbnih lanaca s uključivanjem alternativnih

modela promocije, surađivanje na prijenosu novih agrotehničkih zahvata i procesa, te prijenosa iskustava o upravljanju resursnom osnovom, očuvanju bioraznolikosti i aktiviranju kulturne i prirodne baštine.

Do sada je LAG Terra liburna uspostavio jedan projekt suradnje naziva „LAG akademija“⁵, koji je trenutno u fazi provedbe. Na projektu sudjeluje ukupno 8 partnera, a LAG Terra liburna je glavni partner. Dana 1. rujna 2020. godine UO i Skupština LAG-a su donijeli odluke o pokretanju ovoga projekta 18. rujna je prijavljen, a dana 12. studenog 2020., APPRRR je donijela Odluku o dodjeli sredstava. Ukupna vrijednost projekta iznosi 1.088.823,50 HRK, dok je udio LAG-a Terra liburna 163.750,35 HRK. Projekt će se provoditi u trajanju od 12 mjeseci. Opći cilj projekta je povećanje razine edukacije i informiranosti ruralnog stanovništva, dok se kao specifični ciljevi navode: poboljšanje kapaciteta LAG-ova za pružanje savjetodavnih usluga u okviru LEADER/CLLD pristupa, poboljšanje tehnike animacije i umrežavanja na LAG područjima, povećanje razinu znanja i informiranosti lokalnog ruralnog stanovništva za poboljšanje ruralnih životnih i radnih uvjeta, stvaranje novih mogućnosti zarade i diversifikaciju gospodarskih aktivnosti. U sklopu projekta provesti će se: edukacija djelatnika, volontera, članova i dionika s LAG područja u okviru 6 edukacijskih modula na različite teme (Managerska znanja i vještine I. i II., Savjetodavne vještine, Razvoj poduzetničke ideje, Identifikacija poslovnih prilika, Osnove marketinga i online oglašavanja, Razvoj mreža dionika i animacija, te izobrazba iz područja formiranja timova i poticanje partnerskog rada), te provedba tematskih terenskih obilazaka za interni prijenos znanja među partnerima na različite teme (Održivo gospodarstvo, Održivo gospodarstvo okolišem, Upravljanje, aktiviranje i monetiziranje kulturne baštine, Socijalna inkluzija, Dodavanje vrijednosti proizvodima sela). Osim navedenoga, u sklopu projekta će se isporučiti Vodič za animaciju dionika u ruralnim područjima, Vodič za poticanje poduzetništva, diverzifikacije djelatnosti i dodavanje vrijednosti proizvodima i uslugama u ruralnim područjima, digitalna Baza znanja i baza projekata - web stranica i mobilna aplikacija.

3.3. Provedba podmjere 19.4

Provedba podmjere 19.4, osim nacionalnim pravilnicima, regulirana je Natječajem za provedbu podmjere 19.4 „Tekući troškovi i animacija“, provedba

⁵ <https://www.lag-akademija.eu/>

tipa operacija 19.4.1 „Tekući troškovi i animacija“. Nastali troškovi refundiraju se kvartalno putem zahtjeva za isplatu.

Troškovi koji su se do sada potraživali kroz podmjernu 19.4 odnosili su se na stavke: 19.4.1.1. Plaće (temeljem ugovora o radu) zaposlenika LAG-a te troškove vezane uz naknade prijevoza na posao i s posla za zaposlenike LAG-a, 19.4.1.2. Usavršavanje i obrazovanje zaposlenika, članova i volontera LAG-a u vezi rada LAG-a i/ili uz provedbu mjera iz LRS; Sudjelovanje zaposlenika, volontera i članova LAG-a na radionicama, sastancima (uključujući tekuće sastanke u vezi rada LAG-a i LAG Natječaja) seminarima, treninzima, studijskim putovanjima, sajmovima i slično, u vezi provedbe LRS i/ili Programa, na ili izvan područja LAG, 19.4.1.3. Putni troškovi (troškovi navedeni u putnom nalogu za zaposlenike, članove i volontere LAG-a) u vezi događaja iz točke 19.4.1.2.; 19.4.1.4. Troškovi ureda i 19.4.1.Terra liburna. Usluge vezani uz rad LAG-a. Nadalje, potraživani troškovi za 19.4.2. Animacija su slijedeći: 19.4.2.2. Promidžbene aktivnosti i 19.4.2.3. Usluge.

U tablici u nastavku je prikazan iznos isplaćenih sredstava LAG-a Terra liburna po kvartalima prema podnesenim zahtjevima za isplatu.

Tablica 8 Iznos isplaćenih sredstava LAG-a Terra liburna po kvartalima

Datum podnošenja zahtjeva za isplatu	Datum donošenja odluke o isplati	Iznos isplate	Iznos za troškove zaposlenika	Ostali prihvatljivi troškovi	Neizravni troškovi temeljem fiksne stope	Iznos preostao za korištenje u 19.4
30.03.2017.	04.07.2017.	85.319,32	82.284,15	3.035,17	0,00	1.703.299,95
30.06.2017.	06.10.2017.	41.506,48	30.564,40	10.942,08	0,00	1.661.793,47
29.09.2017.	27.12.2017.	79.705,66	60.330,63	19.375,03	0,00	1.582.087,81
29.12.2017.	29.03.2018.	23.486,72	0,00	23.486,72	0,00	1.558.601,09
29.03.2018.	22.05.2018.	59.525,88	41.357,86	18.168,02	0,00	1.499.075,21
21.06.2018.	02.08.2018.	133.933,08	94.020,98	39.912,10	14.103,15	1.365.142,13
07.09.2018.	25.10.2018.	140.975,11	94.568,97	32.220,79	14.185,35	1.224.167,02
07.12.2018.	17.04.2019.	90.526,19	49.624,86	33.457,60	7.443,73	1.133.640,83
30.03.2019.	15.07.2019.	84.865,48	54.385,03	22.322,70	8.157,75	1.048.775,35
28.06.2019.	03.10.2019.	115.310,61	59.774,49	46.569,95	8.966,17	933.464,74
18.09.2019.	04.12.2019.	161.449,53	110.317,59	34.584,30	16.547,64	772.015,21
17.12.2019.	25.03.2020.	119.908,80	81.810,00	25.827,30	12.271,50	652.106,41
30.03.2020.	26.05.2020.	126.433,43	74.543,41	40.708,51	11.181,51	525.672,98
30.06.2020.	02.09.2020.	159.678,07	117.689,00	24.335,72	17.653,35	365.994,91
30.09.2020.	24.11.2020.	140.459,46	100.736,38	24.612,62	15.110,46	225.535,45

U sklopu podmjere 19.4, s ciljem postizanja adekvatne informiranosti i upućenosti potencijalnih nositelja projektnih prijava i korisnika, LAG Terra

liburna je redovito organizirao informativne radionice za potencijalne korisnike u sklopu objavljenih LAG Natječaja, pa je tako da sada organizirano ukupno 32 informativne radionice. Pri tome se vodilo računa o ravnomjernoj prostornoj uključenosti, pa su u sklopu svakog natječaja provedene informativne radionice po čitavom prostoru LAG-a.

Tablica 9 Pregled provedenih aktivnosti u sklopu podmjere 19.4 - Aktivnosti za potencijalne korisnike mjera definiranih LRS LAG-a Terra liburna 2014. - 2020.

R.B.	Naziv aktivnosti	Broj sudionika	Lokacija održavanja	Datum provedbe
1.	Radionica Alterenergy	16	Kastav	14.05.2014.
2.	Javna tribina o poljoprivredi	42	Liganj	09.05.2014.
3.	Javna tribina o poljoprivredi	9	Viškovo	04.06.2014.
4.	Prezentacija knjige „Prerada kestena“	37	Rukavac	22.11.2014.
5.	Sastanak JLS u članstvu LAG-a	15	Opatija	09.02.2015.
6.	Sastanak Udruženja obrtnika s LAG područja	14	Saršoni	19.03.2015.
7.	Prezentacija LRS LAG-a	13	Dražice	25.03.2015.
8.	Radni sastanak Mitska staza Trebišća Perun	8	Rukavac	24.06.2015.
9.	Radionica u prirodi- Učcarski sajam	16	Mala Učka	06.09.2015.
10.	Poduzetnički dan Općine Viškovo	n/p	Viškovo	17.09.2015.
11.	Otvorenje Info punkta za mlade	13	Lovran	04.05.2016.
12.	Sastanak pčelarskih udruga	49	Rukavac	27.09.2016.
13.	Radionica o TO 6.1.1.	14	Rukavac	26.01.2017.
14.	Poduzetnički dan Općine Viškovo	n/p	Viškovo	21.09.2017.
15.	Dvodnevna radionica obnove suhozida	9	Vele Mune	23.-24.9.2017.
16.	Radionica za OPG-ove	38	Rukavac	28.10.2017.
17.	Koordinacijski sastanak načelnika i gradonačelnika s područja LAG-a	11	Rukavac	31.01.2018.
18.	Prezentacija projekta zaštite Brgujskog kapuza	16	Veli Brgud	20.03.2018.
19.	Radionica TO 6.3.1.	5	Dražice	05.04.2018.
20.	Radionica TO 6.3.1.	6	Rukavac	06.04.2018.
21.	Radionica TO 6.3.1.	5	Liganj	10.04.2018.
22.	Sastanak predstavnika JLS u vezi TO 7.4.1.	13	Rukavac	10.07.2018.
23.	Radionica TO 7.4.1.	10	Opatija	09.10.2018.
24.	Radionica TO 7.4.1.	3	Dražice	10.10.2018.
25.	radionica za TO 6.3.1.	14	Rukavac	10.10.2018.
26.	Radionica TO 7.4.1.	4	Matulji	11.10.2018.
27.	Radionica za TO 6.2.1.	9	Rukavac	16.05.2019.
28.	Radionice sa predstavnicima DVD-ova	18	Rukavac	23.05.2019.
29.	Koodrinacijski sastanak TO 7.4.1.	13	Rukavac	17.09.2019.

30.	Radionica TO 7.4.1.	10	Viškovo	22.10.2019.
31.	Radionica TO 7.4.1.	7	Matulji	24. 10.2019.
32.	Radionica TO 7.4.1.	10	Opatija	29.10.2019.

U cilju jačanja kapaciteta LAG-a Terra liburna za provedbu LRS i implementaciju LEADER/CLLD pristupa, zaposlenici i članovi LAG-a sudjelovali su u aktivnostima u organizaciji relevantnih tijela, udruženja, subjekata i dionika u ruralnom razvoju, kao što su LEADER mreže Hrvatske (LMH) čiji je LAG Terra liburna član, Ministarstva poljoprivrede i APPRRR-a i drugih (inozemnih) LAG-ova, odnosno pravnih osoba koje se bave implementacijom pristupa razvoja vođenog zajednicom. Tematika održanih aktivnosti relevantna je za provedbu Mjere 19, provedbu LRS i LEADER pristupa, a sudjelovanjem stručne službe LAG-a Terra liburna na ovim događanjima pridonijelo se jačanju kapaciteta zaposlenika LAG-a te uspješnosti dosadašnje provedbe LRS i rada LAG-a.

Tablica 10 Pregled provedenih aktivnosti u sklopu podmjere 19.4 - Sudjelovanje članova, zaposlenika i volontera LAG-a Terra liburna na radionicama, sastancima i konferencijama vezanim uz provedbu mjere 19 i LEADER/CLLD pristupa i provedbe LRS u organizaciji drugih pravnih osoba

R. B.	Naziv aktivnosti	Tip aktivnosti	Broj polaznika	Datum provedbe	Cilj
1.	Sastanak dionika iz Istarske i Primorsko-goranske županije	sastanak	12	11.03.2015.	Sastanak za definiranje zajedničke suradnje LAG-ova iz IŽ i PGŽ, Županijskih upravnih odjela za poljoprivredu i Centra za brdsko-planinsku poljoprivredu
2.	Sastanak za dogovaranje prekogranične suradnje LAG-ova	sastanak	12	18.03.2015.	Dogovaranje prekogranične suradnje sa LAS DRPSN, LAG Vinodol, te JLS u članstvu oba LAG-a
3.	Radionica za INFO točke i ambasadore ZEF-a	radionica	7	18.10.2017.	Edukacija za pružanje informacija za financiranje putem ZEF-a
4.	Struktura i rad LAG-ova u postupcima provedbe LAG natječaja i odabira projekata	radionica	120	23.- 25.11.2017.	Priprema za implementaciju metodologije provedbe LEADER/CLLD u okviru M19

5.	CLLD koordinacija LAG-ova u PGŽ	sastanak	11	14.09.2018.	Koordinacija LAG-ova u PGŽ
6.	Studijsko putovanje LAG-a sjeverozapadno Skone	Studijsko putovanje	49	27.2.- 01.3.2019.	Razmjene iskustava sa Švedskim LAG-ovima i CLLD organizacijama u okviru PGŽ.
7.	Priprema za implementaciju metodologije evaluacije LRS LAG-ova	radionica	10	04.- 06.04.2019.	Priprema za zajedničkog okvira za vrednovanje LRS i priprema međunarodne konferencije SEELEADER.
8.	Studijska posjeta LAS DRPSN		38	25.05.2019.	Razmjena iskustva sa susjednim prekograničnim LAG-om
9.	Koordinacijski sastanak koordinacijskog lokalnog odbora SEELEADER	sastanak	7	29.05.2019.	Koordinacija za organizaciju aktivnosti za SEELEADER konferencije
10.	Radni sastanak organizacijskog i znanstvenog odbora SEELEDAER konferencije	sastanak	5	14.06.2019.	Definiranje internih komunikacijskih alata, sadržaja Internet stranice i marketinških aktivnosti za promociju SEELEADER konferencije
11.	Radni sastanak organizacijskog i znanstvenog odbora SEELEDAER konferencije	sastanak	2	09.07.2019.	Koordinacija s međunarodnim partnerima za organizaciju SEELEDAER konferencije
12.	Radni sastanak organizacijskog i znanstvenog odbora SEELEDAER konferencije	sastanak	9	12.07.2019.	Definiranje internih komunikacijskih alata, sadržaja Internet stranice i marketinških aktivnosti za promociju SEELEADER konferencije
13.	Tiskovna konferencija za promociju odobrenih korisnika potpora za razvoj malih poljoprivrednih gospodarstava iz LRS LAG-a	Tiskovna konferencija	9	27.05.2020.	Promocija odobrenih korisnika na TO 6.3.1. LAG natječaja

Tablica 11 Pregled provedenih aktivnosti u sklopu podmjere 19.4 - Sudjelovanje članova, zaposlenika i volontera LAG-a Terra liburna na radionicama, sastancima i konferencijama

vezanim uz provedbu mjere 19 i LEADER/CLLD pristupa i provedbe LRS u organizaciji
drugih pravnih osoba

R. B.	Naziv aktivnosti	Tip aktivnosti	Broj Sudionika	Organizator	Datum provedbe
1.	Europsko gospodarsko interesno udruženje (EGIU) „People and cities of Europe“	Konferencija	n/p	EGIU	21.02.2014.
2.	Operativna provedba PRR 2014-2020	radionica	30	Ministarstvo poljoprivrede	25.11.2014.
3.	Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu NPO	sastanak	84	Ministarstvo poljoprivrede	08.12.2014.
4.	Prilike i mogućnosti razvoja projekata kroz EU fondove	radionica	73	LAG Gorski kotar	12.12.2014.
5.	Studijski posjet LAG Središnja Istra	radionica	91	LAG Središnja Istra i Ministarstvo poljoprivrede	28.02.2015.
6.	Studijska posjeta LAG Vulkanland	Studijska posjeta	48	RRA Porin	12.- 13.03.2015.
7.	Radionica LMH, Stara Kapela	radionica	51	Leader mreža Hrvatske	21.- 23.05.2015.
8.	Provedba podmjere 19.1.	radionica	n/p	Ministarstvo poljoprivrede	25.05.2015.
9.	Radionica projekta HintLab	radionica	n/p	RRA Porin	12.06.2015.
10.	Izrada LRS LAG-ova i LAG Summer festival	radionica	n/p	Ministarstvo poljoprivrede	27.06.2015.
11.	Kmetijska tržnica, Ilirska Bistrica	Studijska posjeta	n/p	LAS DRPSN	26.- 27.09.2015.
12.	Zadruga u poljoprivredi i ribarstvu, Pazin	savjetovanje	n/p	Hrvatski centar za zadružno poduzetništvo	15.- 16.10.2015.
13.	DEAR trening, prezentacija projekta LADDER	trening	n/p	Hrvatska zajednica županija i Alda	12.- 13.04.2016.
14.	Predstavljanje podmjera 19.2.-19.4. HGK Rijeka	predstavljanje	n/p	Ministarstvo poljoprivrede	25.05.2016.
15.	Festival Slovenskih LAG-ova	Panel rasprava i studijska posjeta	110	Ministarstvo poljoprivrede Republike Slovenije i Društva za razvoj Slovenskega	09.09.2016.

				podeželja	
16.	Rad LAG-ova u PGŽ	Tiskovna konferencija	12	Primorsko-goranska županija	03.03.2017.
17.	Doručak s Hrvatskih farmi	EU info dan	n/p	Ministarstvo poljoprivrede	10.03.2017.
18.	Financijsko upravljanje EU projektima, Krapinske toplice	radionica	52	Leader mreža Hrvatske	19.-21.03.2017.
19.	CLLD koordinacija PGŽ, Krk	sastanak	11	Primorsko-goranska županija	08.06.2017.
20.	Izmjene LRS i plana provedbe, Donja Stubica	radionica	106	Leader mreža Hrvatske	31.08.-02.09.2017.
21.	Kmetijska tržnica, Ilirska Bistrica	Studijska posjeta	n/p	LAS DRPSN	23.-24.09.2017.
22.	CLLD In Bulgaria, Pravetz	konferencija	225	Ministarstvo poljoprivrede, hrane i šumarstva Bugarske	10.-12.10.2017.
23.	Provedba LRS unutar M19	radionica	120	Ministarstvo poljoprivrede	10.11.2017.
24.	CLLD koordinacija PGŽ, Krk	sastanak	15	Primorsko-goranska županija i LAG Kvarnerski otoci	08.02.2018.
25.	Potpisivanje sporazuma o suradnji, Rijeka	sastanak	11	Primorsko-goranska županija i Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj	14.03.2018.
26.	Implementacija LRS u okviru M19, Dugi otok	radionica	44	Leader mreža Hrvatske i LAG Mareta	08.-11.05.2018.
27.	Natječaj za TO 19.3.1.-19.3.2., Selce	radionica	n/p	Ministarstvo poljoprivrede i LAG Vinodol	12.06.2018.
28.	Prekogranična koordinacija LAG-ova, Marezige	sastanak	27	LAS Istre	15.06.2018.
29.	Tržnica u Kašetici Primorsko-goranskoj	Prodaja i promocija proizvoda	n/p	Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj	28.06.2018.
30.	Financijski instrumenti PRR RH, Vodnjan	radionica	n/p	Ministarstvo poljoprivrede	10.07.2018.

31.	Festival Slovenskih LAG-ova, Kamnik	Festival, radionica	135	Ministarstvo poljoprivrede Republike Slovenije, LAS Srce Slovenije i DRSP.	07.-08.09.2018.
32.	Zajedno do uspješnog lokalnog razvoja, Višnjica	radionica	n/p	Ministarstvo poljoprivrede i LAG Marinnianis	03.-06.10.2018.
33.	Integrirani lokalni razvoj provedbom CLLD-a, Jastrebarsko	radionica	n/p	Leader mreža Hrvatske, Ministarstvo poljoprivrede, LAG Sava i DRSP	13.-16.11.2018.
34.	Koordinacijski sastanak LAG-ova i FLAG-ova, CRO Fish, Poreč	sastanak	16	CRO Fish, LAG Središnja Istra	23.-25.11.2018.
35.	Godišnja Skupština ELARD-a, Bruxelles	skupština	28	ELARD	10.12.2018.
36.	Priprema za praćenje i vrednovanje LRS, Sveti Martin na Muri	Radionica	77	Leader mreža Hrvatske i Sveti Martin na Muri	16.-18.04.2019.
37.	Decentralizirana provedba PRR putem LAG-ova, Terra liburna	radionica	47	Leader mreža Hrvatske i LAG Terra liburna	09.-11.05.2019.
38.	Rad LAG-ova u 2018.-2019.	Tiskovna konferencija	n/p	Primorsko-goranska županija	16.05.2019.
39.	ZJN i izmjene natječaja za 19.3., Zagreb	radionica	n/p	Leader mreža Hrvatske i Ministarstvo poljoprivrede	11.06.2019.
40.	CLLD Koordinacija PGŽ, Lokve	sastanak	15	Primorsko-goranska županija i LAG Gorski kotar	19.06.2019.
41.	Razmjene iskustava u provedbi LRS, Novigrad	radionica	49	Leader mreža Hrvatske i LAG Bura i FLAG Tri mora	21.-24.08.2019.
42.	Smart Villages, Koper	konferencija	n/p	Interreg	12.09.2019.

				Alpine space	
43.	Pametne specijalizacije u promociji lokalne baštine, Lokve	konferencija	n/p	LAG Gorski kotar i partneri	14.09.2019.
44.	Inovativne Lokalne razvojne strategije i povijesna sela, Kumrovec	konferencija	n/p	LAG Zagorje Sutla	26.09.2019.
45.	Stanje provedbe mjere 19, Zagreb	radionica	n/p	Ministarstvo poljoprivrede, APPRRR	27.11.2019.
46.	Skupština Nacionalne ruralne mreže i osnivanje tematske radne skupine za CLLD, Zagreb	Skupština i sastanak	n/p	Ministarstvo poljoprivrede, Nacionalna ruralna mreža	28.11.2019.
47.	CLLD Koordinacija, Fužine	sastanak	14	Primorsko-goranska županija i LAG Gorski kotar	29.11.2019.
48.	Provedba integriranog teritorijalnog razvoja, Tuhelj	radionica	n/p	Leader mreža Hrvatske i LAG Zagorje Sutla	13.- 14.12.2019.
49.	CLLD koordinacija PGŽ, Stara Sušica	sastanak	18	LAG Gorski kotar i Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj	16.01.2020.
50.	Razmjena iskustava u podmjeri 19.3.	radionica	n/p	Leader mreža Hrvatske i LAG Zagorje Sutla	30.01.- 01.02.2020.
51.	Osnove logike intervencije u projektima suradnje, Karlovac	radionica	n/p	Leader mreža Hrvatske	27.- 28.02.2020.
52.	Stanje provedbe M19 i prijelazno razdoblje 2021.-2022., Zagreb	radionica	n/p	Ministarstvo poljoprivrede	13.07.2020.
53.	CLLD koordinacija PGŽ, Rijeka	sastanak	11	Primorsko-goranska županija i LAGUR Tunera	21.07.2020.
54.	LADER/CLLD alat integriranog lokalnog razvoja, Istarske toplice	radionica	n/p	Leader mreža Hrvatske, DRSP, LAGUR Pinna nobilis	23.- 26.07.2020.
55.	Europski fondovi u razdoblju 2021.-2027., online	radionica	n/p	Ministarstvo poljoprivrede	27.- 28.10.2020.
56.	Plan upravljanja Parkom prirode	radionica	n/p	Javna	09.12.2020.

	Učka, online		ustanova Park prirode Učka	
--	--------------	--	-------------------------------	--

4. Vrednovanje provedbe putem pokazatelja LRS

Vrednovanje postignutih pokazatelja prema strateškim ciljevima i tipovima operacija u među-evaluacijskom razdoblju (Provjera napredovanja 2019.) provedeno je s obzirom na naznačene vrijednosti indikatora (mjerljivih pokazatelja) rezultata (*result indicators*) u LRS, te su prikazane u tablici u nastavku. S obzirom na kašnjenje u provedbi M19, te provedene izmjene LRS, vrednovanje je provedeno zaključno s danom 31.12.2020. godine.

Prema tablici 10, do kraja među-evaluacijskog razdoblja (31.12.2020.), u sklopu tipova operacija iz SC1 (TO 1.1.2 LRS), planirano je alocirati 14,83% sredstva iz podmjere 19.2, zatim odobriti 9 projekata u iznosu 135.000,00 EUR-a te putem sufinanciranih projekata kreirati 4 nova radna mjesta. Do dana 31.12.2020. godine, APPRRR je odobrila za financiranje 14 projekata ukupne vrijednosti 1.562.028,00 HRK, tj. 210.000,00 EUR-a. Predviđeni broj kreiranih radnih mjesta putem odobrenih/sufinanciranih projekata od 4 nova radna mjesta, putem sufinanciranih projekata je postignut⁶.

Nadalje, do kraja među-evaluacijskog razdoblja (31.12.2020.), u sklopu tipova operacija iz SC3, planirano je odobriti 4 projekata u iznosu 210.079,51 EUR-a. Do trenutka provedbe ove evaluacije, APPRRR je odobrila za financiranje 4 projekata ukupne vrijednosti 1.459.264,22 HRK, što prema tečaju propisanim prvim LAG natječajem za TO 3.1.1 od 7,547 HRK/EUR, iznosi 193.356,86 EUR-a.

U sklopu SC4, a radi se o sredstvima namijenjenima za provedbu podmjera 19.3 (projekti suradnje) i 19.4 (tekući troškovi i animacija), do provedbe ove evaluacije, odobren je 1 projekt suradnje te je ukupno odobreno/isplaćeno 230.712,13 EUR-a, tj. gotovo pa dvostruko više u odnosu na planirana sredstva. Ovo je rezultat kasnije provedbe među-evaluacije, koja je inicijalno planirana za 2018. godinu, a radi kašnjenja u početku provedbe LRS, odrađena je zaključno s 31.12.2020. Od planiranih 5 radnih mjesta, ostvarena su 4, a odnose se na radna mjesta LAG-a Terra liburna na poslovima vođenja LAG-a te provedbe LRS, kao što je opisano u nastavku u sklopu poglavlja 6.

⁶ Indikator je postignut kroz odobrene projekte iz prvog LAG natječaja za TO 1.2.1, s napomenom da je jedno radno mjesto ostvareno u 2021. godini.

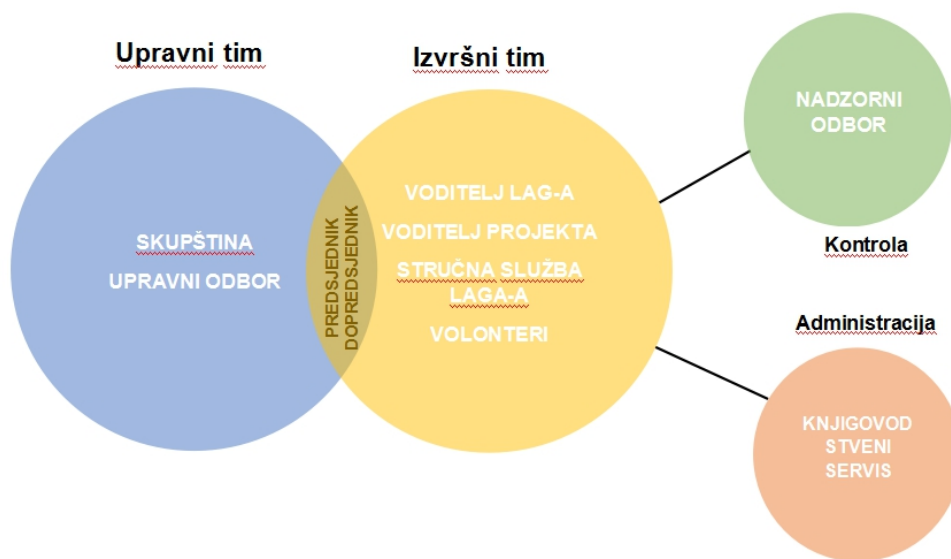
Tablica 12 Pregled ostvarenih indikatora prema strateškim ciljevima do 2020. godine

Strateški ciljevi	Planirano sredinom provedbenog razdoblja				Postignuto sredinom provedbenog razdoblja			
	Planirana financijska alokacija (%)	Ukupan broj odobrenih/ sufinanciranih projekata	Ukupan broj odobrenih/ isplaćenih sredstava (EUR)	Broj kreiranih radnih mjesta putem odobrenih/ sufinanciranih projekata	Planirana financijska alokacija (%)	Ukupan broj odobrenih/ sufinanciranih projekata	Ukupan broj odobrenih/ isplaćenih sredstava (EUR)	Broj kreiranih radnih mjesta putem odobrenih/ sufinanciranih projekata
SC1 (19.2)	14,83	9	135.000,00	4	23,1	14	210.000,00 EUR (1.562.028,00 HRK)	4
SC3 (19.2)	23,01	4	210.079,51	0	21,23	4	193.356,86 EUR (1.459.264,22 HRK)	0
SC4 (19.3 i 19.4)	43,53	0	119.483,44	5	84,05	1	230.712,13 EUR	4

6. Provedbeni kapaciteti LAG-a Terra liburna

Sukladno LRS LAG-a Terra liburna te Statutom udruge i drugim internim aktima, provedbene kapacitete LAG-a Terra liburna čine sva relevantna tijela udruge i ljudski kapaciteti zaduženi za djelovanje udruge i izvršavanje njenih temeljnih zadataka.

Prema shemi u nastavku, LAG Terra liburna funkcionalno i operativno je organiziran od Upravnog i Izvršnog tima, Kontrole i Administracije. Predsjednik i dopredsjednik LAG-a imaju spojnu upravno-izvršnu funkciju.

Slika 3 Shematski prikaz funkcionalno-operativne strukture LAG-a Terra liburna

6.1. Izvršni tim LAG-a Terra liburna

Izvršni tim (stručnu službu) LAG-a Terra liburna čine voditeljica LAG-a, voditelj projekata, voditeljica strateških projekata (ujedno i predsjednica LAG-a), te jedna stručna suradnica (svi skupa Ured LAG-a), te volonteri.

Sjedište LAG-a Terra liburna, ujedno i adresa ureda LAG-a, nalazi se na adresi Furićevo 38a, 51216 Viškovo, dok je tijekom 2021. godine planirano službeno preseljenje adrese sjedišta LAG-a na adresu Ulica Vjekoslava Spinčića 13, Opatija. LAG nema službeno uspostavljenih podružnica, niti dislociranih ureda po ostalim JLS u svome sastavu, međutim LAG povremeno dislocirano djeluje u uredima koje najčešće za potrebe provedbe konzultacija s lokalnim dionicima, bez naknade dodjeljuju JLS u članstvu na dnevno korištenje. Rad i direktna komunikacija s korisnicima se provode putem terenskih obilazaka po potrebi i akcijskom planu raspisivanja natječaja, tako da sve JLS i dijelovi LAG-a budu

ravnomjerno zastupljeni. Ured LAG-a Terra liburna, osim toga, redovito organizira posjete svim sektorima, članovima i subjektima u svom sastavu.

Ured LAG Terra liburna je u razdoblju 2017.-2020. godine imao uglavnom 3 zaposlene osobe, s izuzetkom 2019. godine, kada su bile zaposlene 4 osobe. Od toga, najveći broj odnosi se na zaposlene na provedbi LRS. U 2020. godini u LAG-u su 2 osobe zaposlene na provedbi LRS (voditeljica LAG-a i voditelj projekata na puno radno vrijeme) te 1 osoba zaposlena na puno radno vrijeme na ostalim radnim zadacima koji uključuju strateško planiranje, umrežavanje s lokalnim dionicima, provođenja projekta INFO CENTRA LAG-a, te drugo.

Tablica 13 Ljudski kapaciteti Ureda LAG-a Terra liburna u razdoblju 2017. – 2020. godine

Godina	2017.	2018.	2019.	2020.
Ukupan broj zaposlenih	3	3	4	3
Broj zaposlenih na puno radno vrijeme	1	3	4	2
Broj zaposlenih na nepuno radno vrijeme	2	0	0	0
Broj zaposlenih na provedbi LRS	2.5	2.5	3	2
Broj zaposlenih na ostalim radnim zadacima	0.5	0.5	1	1

6.2. Upravni tim LAG-a Terra liburna

Upravni tim LAG-a Terra liburna čine tijela LAG-a Upravni odbor i Skupština. Rad svih tijela LAG-a temelji se na odredbama čl. 32. i 34. Uredbe (EU) 1303/2013, te odredbama Delegirane uredbe Komisije (EU) 240/2014 koje se odnose na lokalno razvojno partnerstvo koje provodi CLLD.

6.2.1 Upravni odbor

Upravni odbor je tijelo LAG-a Terra liburna koje organizira i obavlja tekuće poslove LAG-a te sudjeluje u svim fazama provedbe LAG natječaja i odabira projekata, a prvenstveno u donošenju internih akata i procedura vezanih uz postupak odabira projekata, zatim izradi i usvajanju LAG Natječaja i njegovih izmjena, uključujući pripadajuće priloge, obrasce te kontrolne mehanizme, te donošenju odluka o odabiru projekata.

Na dan 31.12.2020. godine, Upravni odbor LAG-a Terra liburna ima 9 redovnih članova, izabranih iz redova Skupštine, pri čemu su 22,22% predstavnici javnog sektora, tj. predstavnici jedinica lokalne samouprave u članstvu, 44,45% su predstavnici gospodarskog sektora, dok je civilni sektor zastupljen sa 33,33%, a žene su zastupljene većinskim omjerom. Navedenom strukturom

postize se da niti jedan sektor nema više od 49 % glasačkih prava. Sukladno Statutu Udruge, 5 članova UO-a imaju zamjenske, koji se uključuju u rad za potrebe osiguravanja nepristranosti.

U tablici u nastavku su iskazane evidentirane promjene u Upravnom odboru za koje je podnesen Zahtjev za promjenu u odnosu na podatke temeljem kojih je LAG odabran te sklopljen Ugovor o dodjeli sredstava odabranom LAG-u, prema kojoj je vidljivo da nije došlo do promjene u strukturi članova Upravnog odbora te je LAG Terra liburna kontinuirano ispunjavao uvjete prihvatljivosti temeljem kojih je odabran.

Tablica 14 Promjene Upravnog odbora LAG-a Terra liburna

R. B.	Datum donošenja odluke od strane nadležnog tijela LAG-a	Datum podnošenja zahtjeva za odobrenje promjene	Datum donošenja odluke o odobrenju promjene	Vrsta promjene
1.	21.03.2018.	28.03.2018.	14.05.2018.	Imenovanje zamjenskih članova Upravnog odbora temeljem promjene statuta
2.	20.12.2018.	22.12.2018.	11.11.2019.	Promjena člana i zamjenskog člana Upravnog odbora
3.	18.06.2019.	26.06.2019.	10.09.2019.	Redovna izborna Skupština

Prema Statutu udruge, Pravilniku o provedbi podmjere 19.2 te LRS, Upravni odbor LAG-a Terra liburna je sudjelovao u svim fazama provedbe do sada raspisnih LAG natječaja i odabiru projekta na LAG razini, što je ujedno vidljivo iz tablice u nastavku koja iznosi popis održanih sjednica UO-a te glavnih odluka i aktivnosti.

Tablica 15 Popis aktivnosti Upravnog odbora LAG-a Terra liburna vezanih za postupak provedbe LRS u razdoblju 2017. – 2020. godine

R. B.	Datum sjednice UO-a	Odluke/Aktivnosti	Broj natječaja
1.	21.03.2018.	Odluka o usvajanju natječajne dokumentacije i otvaranju LAG natječaja za TO sukladan 6.3.1., Odluka o formiranju povjerenstva za otvaranje prijava; Odluka o formiranju Ocjenjivačkog odbora	1. LAG NATJEČAJ
2.	13.04.2018.	Odluka o izmjeni natječajne dokumentacije za TO sukladan 6.3.1.; Odluka o osnivanju tijela nadležnog za prigovore	1. LAG NATJEČAJ
3.	26.06.2018.	Odluka o promjeni statusa odluke Analize I iz negativne u pozitivnu u okviru natječaja za TO sukladan 6.3.1	1. LAG NATJEČAJ

4.	24.07.2018.	Donošenje odluka o odabiru projekata za TO sukladan 6.3.1	1. LAG NATJEČAJ
5.	27.09.2018.	Odluka o usvajanju natječajne dokumentacije i otvaranju LAG natječaja za TO sukladan 7.4.1., Odluka o formiranju povjerenstva za otvaranje prijava; Odluka o formiranju Ocjenjivačkog odbora	1. LAG NATJEČAJ
6.	20.12.2018.	Donošenje odluka o odabiru projekata za TO sukladan 7.4.1.	2. LAG NATJEČAJ
7.	27.03.2019.	Odluka o usvajanju natječajne dokumentacije i otvaranju LAG natječaja za TO sukladan 6.3.1., Odluka o formiranju povjerenstva za otvaranje prijava; Odluka o formiranju Ocjenjivačkog odbora	3. LAG NATJEČAJ
8.	30.04.2019.	Odluka o usvajanju izmjene predložka Priloga II „Specijalna punomoć“ odluke o odabiru projekata za TO sukladan 6.3.1	3. LAG NATJEČAJ
9.	08.05.2019.	Odluka o izmjeni natječajne dokumentacije za TO sukladan 6.3.1.	3. LAG NATJEČAJ
10.	10.10.2019.	Odluka o usvajanju natječajne dokumentacije i otvaranju LAG natječaja za TO sukladan 7.4.1., Odluka o formiranju povjerenstva za otvaranje prijava; Odluka o formiranju Ocjenjivačkog odbora	4. LAG NATJEČAJ
11.	10.10.2019.	Donošenje odluka o odabiru projekata za TO sukladan 6.3.1.	3. LAG NATJEČAJ
12.	10.12.2019.	Odluka o izmjeni natječajne dokumentacije za TO sukladan 7.4.1.	4. LAG NATJEČAJ
13.	25.02.2020.	Odluka o izmjeni natječajne dokumentacije za TO sukladan 7.4.1.	4. LAG NATJEČAJ
14.	19.03.2020.	Odluka o izmjeni natječajne dokumentacije za TO sukladan 7.4.1.- produljenje natječaja zbog COVID 19	4. LAG NATJEČAJ
15.	13.05.2020.	Odluka o izmjeni natječajne dokumentacije za TO sukladan 7.4.1.- produljenje natječaja zbog COVID 19	4. LAG NATJEČAJ
16.	10.06.2020.	Odluka o izmjeni natječajne dokumentacije za TO sukladan 7.4.1.- produljenje natječaja zbog COVID 19	4. LAG NATJEČAJ

6.2.2 Skupština

Skupština LAG-a Terra liburna najviše je tijelo upravljanja LAG-om. Koncipirana je na način da niti jedna interesna skupina nema više od 49 % glasačkih prava. U kontekstu provedbe LRS osnovne ovlasti Skupštine su: imenovanje članova i predstavnika članova tijela LAG-a, usvajanje LRS i izmjena LRS te Plana provedbe LRS, te usvajanje Izvještaja o radu i planova rada.

U prosincu 2020. godine Skupština LAG-a Terra liburna brojila je 42 člana od toga 20 predstavnika civilnog sektora, 9 gospodarskog i 13 javnog sektora. U

tablici u nastavku je prikazan popis aktivnosti Skupštine LAG-a Terra liburna vezanih uz postupak provedbe LRS do kraja 2020. godine.

Tablica 16 Popis aktivnosti Skupštine LAG-a Terra liburna vezanih za postupak provedbe LRS u razdoblju 2017. – 2020. godine

R. B.	Datum Skupštine	Odluke/Aktivnosti
1.	16.06.2016.	Zahtjev za potporu 19.2-19.4, V 0
2.	15.12.2017.	Donošenje Odluke o prvom usklađenju Strategije
3.	24.07.2018.	Donošenje Odluke o prvim izmjenama Strategije
4.	20.12.2018.	Donošenje Odluke o drugom usklađenju Strategije
5.	27.03.2019.	Donošenje Odluke o drugim izmjenama Strategije
6.	18.06.2019.	Donošenje Odluke o trećem usklađenju Strategije
7.	10.12.2019.	Donošenje Odluke o trećim izmjenama Strategije

6.3. Nadzorni odbor

Sukladno Statutu LAG-a Terra liburna i organizacijskoj podjeli, Nadzorni odbor je tijelo kontrole rada Udruge, a prema LRS nadležno je tijelo za prigovore za odlučivanje o odabiru projekata u sustavu prigovora na odluke Upravnog odbora. Nadzorni odbor broji 5 članova, koje bira Skupština iz svog članstva.

U razdoblju dosadašnje provedbe LRS nije bilo prigovora na odluke o odabiru projekata UO-a, stoga u ovom kontekstu nije bilo potrebe za njihovim zasjedanjem.

7. Vanjsko okruženje

Provedba Mjere 19, a samim time i provedba LRS LAG-ova u Hrvatskoj, regulirana je Programom ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014. - 2020. te nacionalnim pravilnicima koji reguliraju provedbu mjera Programa ruralnog razvoja. U tablici je iskazan popis Pravilnika za provedbu Mjere 19., odnosno pripadajućih podmjera 19.2, 19.3 i 19.4 i njihovih izmjena.

Tablica 17 Popis pravilnika za provedbu Mjere 19 PRR-a

Naziv pravilnika	Oznaka	Datum objave
Pravilnik o Provedbi Podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije«, Podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i Podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija« unutar Mjere 19. »Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)« iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.	NN 47/16	10. 5. 2016.
Pravilnik o izmjenama Pravilnika o provedbi podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije«, podmjere	NN 108/2016	23. 11. 2016.

19.3. "Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a" i podmjere 19.4. "Tekući troškovi i animacija" unutar mjere 19. "Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)" iz Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske za razdoblje 2014. – 2020.		
Pravilnik o provedbi podmjere 19.2. "Provedba operacija unutar CLLD strategije", podmjere 19.3. "Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a" i podmjere 19.4. "Tekući troškovi i animacija" unutar mjere 19 "Potpora lokalnom razvoju u okviru inicijative LEADER (CLLD – lokalni razvoj pod vodstvom zajednice)	NN 96/2017	27. 9. 2017.
Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o provedbi podmjere 19.2. »Provedba operacija unutar CLLD strategije« podmjere 19.3. »Priprema i provedba aktivnosti suradnje LAG-a« i podmjere 19.4. »Tekući troškovi i animacija«	NN Terra liburna3/2018	8. 6. 2018.
Pravilnik o provedbi mjera Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.	NN 91/2019	24. 9. 2019.

Sukladno regulatornom okviru natječaj je na razini LAG-a moguće objaviti nakon aktivacije TO od strane APRRRR-a. U predstojećoj tablici je iznesen kronološki pregled aktivacije LAG natječaja i raspisivanja natječaja za provedbu LRS od strane APPRRR. Za podnošenje Zahtjeva za potporu za projekte odabrane na LAG razini i daljnju provedbu odabranih projekata relevantan je i odgovarajući natječaj za provedbu pojedinih tipova operacije putem LRS.

Tablica 18 Popis tipova operacija aktiviranih od strane APPRRR-a

TO (PRR)	Datum aktiviranja LAG natječaja od strane APPRRR-a	Datum objave natječaja za provedbu operacija putem LRS od strane APPRRR-a
6.3.1	9. 2. 2018.	3. 8. 2018.
7.4.1	29. 6. 2018.	20. 2. 2019.
4.2.1	5. 12. 2018.	2. 10. 2019.
4.1.1	1. 2. 2019.	4. 10. 2019.
6.4.1	04.11.2020.	20.11.2020.
8.5.2	Nije aktiviran u evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju
3.1.1	Nije aktiviran u evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju
4.1.3	Nije aktiviran u evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju
4.4.1	Nije aktiviran u evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju
16.4.1	Nije aktiviran u evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju
3.2.1	Nije aktiviran u evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju
6.2.1.	Nije aktiviran u evaluacijskom razdoblju	Nije raspisan u evaluacijskom razdoblju

8. Analiza rizika i provedenih aktivnosti za ublažavanje

U tablici u nastavku navedeni su prepoznati rizici u provedbi LRS u trenutku njene izrade, zajedno s navedenim procjenama za ostvarenjem rizika, utjecajem na tijek provedbe LRS te aktivnostima i mjerama za njihovo ublažavanje i prevenciju. S obzirom na izneseni popis aktivnosti kojeg je LAG Terra liburna provodio u dosadašnjem razdoblju djelovanja i provedbe LRS, može se zaključiti kako je LAG adekvatno djelovao prema ublažavanju i izbjegavanju prepoznatih rizika.

Tablica 19 Pregled rizika te provedenih aktivnosti LAG-a Terra liburna za njihovo ublažavanje

Rizik	Mogućnost ostvarenja	Utjecaj	Aktivnosti ublažavanja i preventivne aktivnosti	Provođenje aktivnosti ublažavanja u međuevaluacijskom razdoblju
Promjene u zakonodavstvu	Srednja	Visoki	Revizija LRS, Stalna suradnja s UT i APPRRR	Redovito praćenje promjena, redovito sudjelovanje na radnim sastancima/radionicama s UT i APPRRR
Nezainteresiranost za bavljenjem poljoprivredom i drugim aktivnostima	Srednja	Visoki	Poticanje na bavljenje poljoprivredom i informiranje o mogućnostima financiranja i ispravak učešća sufinanciranja, Prilagodba LRS, Učinkovito informiranje o izvorima financiranja za programe u poljoprivredi, te dodjela potpora putem natječaja	Provođenje sastanaka, individualnih konzultacija i radionica u vezi provedbe LRS; provođenje radionica i prezentacija za informiranje i promicanje poljoprivrede i korištenja PRR; korištenje web stranice, društvenih mreža i digitalnih i tiskanih medija; provedba projekta INFO CENTAR LAG-a
Nedovoljno projekata koji uključuju tehnološko unapređenje	Visoka	Srednji	Informiranje stanovništva i poduzetnika o izvorima financiranja, Poticanje i informiranje na korištenje novih tehnologija u poslovnim procesima	Informiranje korisnika o korištenju inovativnih tehnologija i tehnoloških unaprijeđenja

Mali broj potpunih projektnih prijedloga po objavi natječaja za sufinansiranje projekata	Srednja	Visoki	Savjetovanje i mentorstvo pri izradi projekata, Korekcija Akcijskog plana i prilagodba LRS, Učinkovito informiranje o PRR i izvorima financiranja	Provedba projekta INFO CENTAR LAG-a i individualnih i grupnih konzultacija
Potkapacitiranost stručne službe LAG-a	Srednja	Visoki	Nedostatak sredstava za financiranje osoblja, Korištenje mjera HZZ-a i PRR-a / poticanje na potpune prijave projekata na natječaje	Angažiranje volontera i studenata, jačanje kapaciteta djelatnika kroz projekt suradnje LAG AKADEMIJA

9. Dodana vrijednost provedbe LRS LAG-a Terra liburna

U među-evaluacijskom razdoblju LAG Terra liburna sudjeluje kao nositelj, projektni partner ili koordinator na niz projekata i aktivnosti financiranih izvan mjere 19 PRR-a, što dodatno doprinosi uspješnosti djelovanja LAG-a, provedbe LRS i dostizanju njenih ciljeva, jačanju kapaciteta LAG-a, njegovih dionika i ciljnih skupina, umrežavanju područja LAG-a, stvaranju partnerstava unutar i izvan LAG područja, međusektorskoj suradnji te pozicioniranju LAG-a kao utjecajnog nositelja lokalnog razvoja na obuhvatnom LAG području.

U suradnji s Primorsko-goranskom županijom i Gradom Kastvom, a putem Centra za poljoprivredu i ruralni razvoj PGŽ, LAG Terra liburna je osnovao INFO CENTAR koji djeluje u sjedištu LAG-a. Ovaj centar je zamišljen kao središnje mjesto informiranja i educiranja dionika javnog, civilnog i poslovnog sektora o dostupnim sredstvima financiranja projekata s posebnim naglaskom na mjere Programa ruralnog razvoja RH za razdoblje 2014.-2020. INFO CENTAR je jedinstveno mjesto gdje će se provoditi djelatnosti LAG-a s naglaskom na savjetovanje o tijeku i načinu prijave projektnih prijedloga na otvorene natječaje za članove i korisnike usluga LAG-a, ali i savjetovanje korisnika o načinu registracije i vođenja raznih oblika gospodarskih djelatnosti, upis dopunskih djelatnosti na OPG-ovima i udovoljavanje minimalnim tehničkim uvjetima za iste. Centar se od 2016. godine financira sredstvima Centra za poljoprivredu i ruralni razvoj PGŽ, Grada Kastva i Primorsko-goranske županije. LAG je u razdoblju od 2016.-2020. godine u okviru projekta INFO CENTAR proveo 130 individualnih konzultacija o poticanju poduzetničkih aktivnosti na LAG području, savjetovanju u kreiranju poduzetničkih poduhvata

i pronalaženju financijskih potpora za realizaciju poduhvata, te ukupno 14 radionica na različite teme, 2 javne tribine o poljoprivredi i 1 dvodnevnu suhozidnu radionicu.

LAG Terra Liburna INFO CENTAR vrši slijedeće aktivnosti:

- omogućuje građanima hitnu službu za odgovore na svoja pitanja
- nudi širok raspon publikacija, letaka i vodiča o tome kako rade institucije Europske unije po pitanju Fondova EU i proračuna EU od 2014.-2020.
- informira o lokalnim i regionalnim politikama i programima Unije, bavi se širenjem informacija, publikacija i dokumenata (čineći ih dostupnim u svojim prostorijama ili ih distribuira u tijeku sajmovima, izložbama i seminarima na lokalnoj ili regionalnoj razini)
- promovira i motivira sudjelovanje lokalne i regionalne razine u programima Zajednice
- aktivno promovira lokalne rasprave o relevantnim temama kojima se bavi LAG
- usmjerava zahtjeve javnosti na druge izvore specijaliziranih informacija
- surađuje sa institucijama u pružanju informacija (Grupacija konzultanata HGK, RRA Porin, Savjetodavna služba, županijski tim za informiranje o PRR 2014.-2020. i dr.)
- organizira edukacije i druge aktivnosti u suradnji sa članovima i suradnicima
- nudi individualnu pomoć oko prijavnih dosjea za natječaje, pregled dokumentacije i savjetovanje o kriterijima i prihvatljivim troškovima

LAG Terra liburna je jedan od inicijatora aktivnosti “CLLD koordinacije Primorsko-goranske županije” iz 2013., koja okuplja 4 LAG-a i 2 FLAG-a, koje zajednički koordiniraju svoje aktivnosti na području županije s ciljem omogućavanja integriranog razvoja cijelog područja i povećavanje dostupnosti EU sredstava na terenu. Po sličnom principu LAG Terra liburna je osnovao i međunarodnu koordinaciju LAG-ova i FLAG-ova Primorsko-goranske županije, Istre, Slovenskog primorja i Furlanije 2013. godine, koja broji 18 članova, a cilj joj je zajednička suradnja i djelovanje za potrebe ruralnog razvoja na obuhvaćenom području tri države. Unutar nacionalnih granica, suradnju s LAG-ovima ostvaruje putem članstva u LEADER mreži Hrvatske te sudjeluje u radu organizacija na EU razini. Na međunarodnoj razini LAG ostvaruje vrijedne kontakte i partnerstva u okviru Europskog gospodarskog interesnog udruženja „Peoples and Cities of Europe“ sa

sjedištem u Bologni (Italija), kojeg je također osnivač, a koji okuplja široki spektar ruralnih dionika iz Hrvatske i Italije.

Kako bi se na obuhvatnom području osiguralo korištenje sredstava i iz Europskog fonda za pomorstvo i ribarstvo, LAG je inicirao i pomogao osnivanje Lokalne akcijske grupe u ribarstvu „Vela vrata“ koja djeluje na području gradova Cres, Mali Lošinj i Opatija, te općina Lovran i Mošćenička Draga. Za provedbu lokalne razvojne strategije Lokalne akcijske grupe u ribarstvu „Vela vrata“ je osigurano 2,2 milijuna EUR-a.

LAG Terra liburna aktivno sudjeluje u inicijativama zajednice povezanim s razvojem ruralnog prostora kao što su: zaštita i standardizacija autohtonih sorti, suorganizacija sajma ekološke i prirodno proizvedene hrane „Zeleni Kastav“ (koji se održava jednom mjesečno), a u suradnji s Grupom solidarne razmjene surađuje na promociji lokalnih proizvođača (Primorsko-goranska kašetica u prezentacijsko-izložbenom Centru autohtonih proizvoda Centra za poljoprivredu i ruralni razvoj PGŽ). Najveći naglasak svog djelovanja, LAG „Terra liburna“ stavlja na povezivanje dionika u multisektorska partnerstva, osiguravanje sinergije među projektima na terenu, donošenje politika i mjera na lokalnoj i regionalnoj razini, sukreiranje turističkih proizvoda, suorganiziranje radionica i javnih tribina, te općenito razvijanje suradnje u okviru LEADER pristupa i CLLD metodologije.

Tablica 20 Pregled ostalih projekata i aktivnosti LAG-a Terra liburna

Naziv projekta/aktivnosti	Uloga LAG-a	Izvor financiranja	Područje provedbe	Datum/Razdoblje provedbe	Vrijednost projekta u HRK
Sporazum o partnerstvu Europskog gospodarskog interesnog udruženja EGIU "Peoples and Cities of Europe"	partner / koordinator hrvatskog dijela partnerstva	pojedinačno potpisnici	područje partnera	21.07.2013.- trajno	/
LEADER mreža Hrvatske	član / član Upravnog odbora	/	/	13.06.2014.	/
Sporazum o suradnji lokalnih akcijskih grupa na području PGŽ i Primorsko-	partner / koordinator	pojedinačno potpisnici	područje partnera	09.12.2013.- trajno	/

goranske županije					
Info centar LAG-a "Terra liburna"	nositelj	Centar za poljoprivredu i ruralni razvoj PGŽ i Grad Kastav	LAG područje	01.01.-15.11.2015.	98.268,00
Sporazum o suradnji Lokalnih akcijskih grupa iz Istarske i Primorsko-goranske županije, pogranične Slovenije i Furlanije	partner	LAG-ovi	Hrvatske , Slovenija , Italija	15.12.2015.	/
Info centar LAG-a "Terra liburna"	nositelj	Primorsko-goranska županija	LAG područje	01.01.-15.11.2016.	100.000,00
Info centar LAG-a "Terra liburna"	nositelj	Primorsko-goranska županija	LAG područje	01.01.-15.11.2017.	100.000,00
Sporazum o suradnji lokalnih akcijskih grupa i lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu na području PGŽ i Primorsko-goranske županije	partner / koordinator	pojedinačno potpisnici	područje partnera	14.03.2018. – trajno	/
Info centar LAG-a "Terra liburna"	nositelj	Primorsko-goranska županija	LAG područje	01.01.-15.11.2018.	70.000,00
Nacionalna ruralna mreža	član	Nacionalna ruralna mreža	/	26.11.2018. – trajno	/
Konzorcijski ugovor o osnivanju i djelovanju Partnerstva za očuvanje i revitalizaciju baštine obrambenog sustava CLAUSTRA	suradnik	Interreg Slovenija-Hrvatska	LAG područje	31.05.2019 – trajno	/
SEE LEADER - 1. međunarodna konferencija o LEADER/CLLD-u u	suorganizator / koordinator Lokalnog	Podmjera 19.4; Nacionalna ruralna mreža, Primorsko-	Grad Opatija	19.-22.11.2019.	650.000,00

Jugoistočnoj Europi	organizacijskog odbora	goranska županija, Karlovačka županija, sponzori			
Info centar LAG-a "Terra liburna"	nositelj	Primorsko-goranska županija	LAG područje	01.01.-15.11.2019.	70.000,00
Sajam "Zeleni Kastav"	nositelj	Grad Kastav	Grad Kastav	01.01.-31.12.2019.	10.000,00
Info centar LAG-a "Terra liburna"	nositelj	Primorsko-goranska županija	LAG područje	01.01.-15.11.2020.	40.000,00
Sajam "Zeleni Kastav"	nositelj	Grad Kastav	Grad Kastav	01.01.-31.12.2020.	20.000,00

10. Opća ocjena provedbe LRS i djelovanja LAG-a Terra liburna

Iznošenje opće ocjene dosadašnje provedbe LRS i djelovanja LAG-a Terra liburna, provest će se kroz obrazloženja evaluacijskih smjernica u nastavku, kako bi se stekao uvid u ostvarivanje strateških elemenata LRS, kao što su ostvarenje vizije, uvažavanje prepoznatih razvojnih potreba, primjena CLLD načela, dosadašnji doprinos provedbe LRS inovacijama, interesima i potrebama ciljnih skupina, klimatskim promjenama i zaštiti okoliša, te integraciji i umrežavanju područja LAG-a.

1. U kojoj je mjeri dosadašnja provedba LRS LAG-a Terra liburna odgovorila na identificirane razvojne potrebe i potencijale?

LRS LAG-a Terra liburna razvojne potrebe i potencijale obuhvatnog prostora iznosi kroz poglavlje 3. Analiza razvojnih potreba i potencijala područja uključujući SWOT analizu. Pri tome se ističu slijedeće razvojne potrebe i potencijali:

- bogata priroda, u dobroj mjeri zaštićena s bogatom bioraznolikošću i lijepim krajobrazom, s daljnjim potrebama očuvanja i zaštite.
- autohtone sorte kulturnog bilja – poput lovranskog maruna, lovranske trešnje, brgujskog kapuza ili vinove loze jarbola i belica te veprine koje traže dodatno istraživanje i valorizaciju.
- potreba obavljanja dodatnih istraživanja prirodne baštine.

- bogatstvo tradicionalne graditeljske arhitekture te njena potreba obnove i valorizacije u cilju bavljenja tradicionalnom i inovativnom, a posebno ekološkom poljoprivredom i održivim ruralnim turizmom.
- razvoj agroturizma
- potreba za suradnjom među raznim domaćim i stranim dionicima za umrežavanje

Općenito, kroz dosadašnju provedbu LRS, tj. odabranih tipova operacija, u najvećoj mjeri se djeluje prema razvojnim potrebama gospodarstva, tj. poljoprivrede, zatim javne infrastrukture, dok će preostale prepoznate razvojne potrebe biti tek djelomično uvažene. Ovome uvelike doprinosi način provedbe LRS u kojem LAG Terra liburna tek djelomično ima mogućnost intervenirati u kreiranju LAG natječaja, a time i uvažavanja svojih razvojnih potreba. Razvojne potrebe navedene u LRS se uvelike uvažavaju kroz aktivnosti i projekte financirane izvan mjere 19, u kojima LAG Terra liburna sudjeluje. Ovi su projekti i pojedinačne aktivnosti značajno doprinijeli uvažavanju razvojnih potreba područja LAG-a prema opisanim potrebama u LRS.

2. U kojoj je mjeri dosadašnja provedba LRS LAG-a Terra liburna ostvarila viziju navedenu u LRS?

Vizija LRS LAG-a Terra liburna je:

Daljnji razvoj ruralnog područja LAG-a "Terra liburna" temelji se na:

- *uvažavanju uvjeta gospodarenja u autentičnom prostoru,*
- *unapređenju inovativnih poljoprivrednih aktivnosti i procesa temeljenih na tradicijskim kulturama,*
 - *jačanju nepoljoprivrednih djelatnosti za održivi turizam,*
- *valorizaciji i aktiviranju kulturno-tradicijske, povijesne i prirodne baštine,*
 - *nacionalnom i transnacionalnom umrežavanju i suradnji.*

Vizija navedena u ovakvom izričaju naglašava i prepoznaje poljoprivredu i ruralni prostor kao osnovu razvitka područja LAG-a, a iz navedenih odrednica slijedi logično postavljeni strateški okvir LRS, tj. odabir strateških ciljeva, prioriteta i mjera i tipova operacija za postizanje vizije. Dosadašnjom provedbom LRS i radom LAG-a Terra liburna, ostvarenju vizije se doprinijelo kroz SC1, tj. odabirom za financiranje 14 projekata iz sektora poljoprivrede, te

4 projekata za postizanje SC3 za unaprjeđenje male javne infrastrukture, koji ujedno uvažavaju razvojne potrebe područja.

3. Na koji su se način i u kojoj mjeri dosadašnji rad i provedba LRS LAG-a Terra liburna vodili ciljevima primjene LEADER pristupa u RH?

Sedam ciljeva primjene LEADER pristupa u RH su: (1) Promicanje ruralnog razvoja putem lokalnih inicijativa i partnerstva, (2) Unaprjeđenje i promicanje politike ruralnog razvoja, (3) Podizanje svijesti o pristupu odozdo prema gore i važnosti definiranja lokalne strategije razvoja, (4) Povećanje razine edukacije i informiranosti ruralnog stanovništva, (5) Poboljšanje ruralnih životnih i radnih uvjeta, uključujući i dobrobit, (6) Stvaranje novih, održivih mogućnosti zarade i (7) Diversifikacija gospodarskih aktivnosti. Dosadašnja provedba LRS, kao i rad LAG-a Terra liburna u potpunosti se zasnivaju na i uvažavaju sve ciljeve LEADER pristupa u RH, i to kako slijedi u nastavku.

(1) Organizacija, tj. udruga LAG Terra liburna je po svojoj temeljnoj definiciji i načinu ustrojstva lokalno partnerstvo proizašlo iz inicijative lokalnih dionika, kako je opisano u uvodnom djelu te poglavlju 6. Provedbeni kapaciteti LAG-a Terra liburna. Nadalje, temeljna uloga i cilj, ujedno navedeni u Statutu udruge, je upravo ruralni razvoj, kao i razvoj ruralnog prostora u obuhvatu LAG-a, što se postiže provedbom LRS te postizanjem njenih ciljeva i prioritetnih mjera, a ujedno i djelovanjem udruge te sudjelovanjem u aktivnostima, projektima i inicijativama financiranim izvan M19, kako je opisano u poglavlju 9. Dodana vrijednost provedbe LRS LAG-a Terra liburna. Poseban doprinos promicanju ruralnog razvoja na regionalnoj i nacionalnoj razini, kao i u međunarodnom kontekstu, LAG Terra liburna postiže aktivnim sudjelovanjem u djelovanju organizacija i partnerstvima kao što su Nacionalna ruralna mreža, LEADER mreža Hrvatske, Sporazum o partnerstvu Europskog gospodarskog interesnog udruženja EGIU "Peoples and Cities of Europe", Sporazum o suradnji lokalnih akcijskih grupa na području PGŽ i Primorsko-goranske županije, Sporazum o suradnji Lokalnih akcijskih grupa iz Istarske i Primorsko-goranske županije, pogranične Slovenije i Furlanije. Doprinos promicanju ruralnog razvoja, ostvaruje se i kroz projekt suradnje „LAG akademija“, i to jačanjem kapaciteta dionika ruralnog razvoja.

(2) Tri opća prioriteta za politiku ruralnog razvoja uključuju poticanje konkurentnosti u poljoprivredi, održivo upravljanje prirodnim resursima i djelovanja protiv klimatskih promjena te postizanje uravnoteženog teritorijalnog razvoja ruralnih gospodarstava i zajednica, uključujući stvaranje i zadržavanje radnih mjesta. Navedeni prioriteti politike ruralnog razvoja su kroz

dosadašnju provedbu LRS LAG-a Terra liburna promicani i ostvarivani financiranjem projekata iz sektora poljoprivrede (14) i ruralnog razvoja (4), te sudjelovanjem LAG-a u aktivnostima i projektima čiji se ciljevi i djelokrug odnose na teme borbe protiv klimatskih promjena, poticaje ekologije i održivo upravljanje resursima.

(3) Pristup „odozdo prema gore“ se u dosadašnjoj provedbi LRS LAG-a Terra liburna u najvećoj mjeri ostvarivalo kroz participativne radionice i sudjelovanje javnosti u procesu izrade LRS, provedbu animacijskih aktivnosti u organizaciji LAG-a Terra liburna koje su održavane s ciljem informiranja potencijalnih korisnika LAG natječaja. Također, ustroj LAG-a i njegovih glavnih upravnih, izvršnih i nadzornih tijela kroz zastupljenost svih triju razvojno-interesnih sektora, omogućava vođenje i djelovanje udruge prema ovom načelu, a samim time i njegovim promicanjem.

(4) Informiranost i educiranost ruralnog stanovništva LAG-a Terra liburna se u dosadašnjoj provedbi LRS u najvećoj mjeri provodila kroz mnogobrojne animacijske i informativne aktivnosti LAG-a. Informiranost se dodatno postizala redovitim medijskim objavama od strane ureda LAG-a Terra liburna o temama relevantnim za poljoprivredu, ruralni razvoj i općenito lokalnu zajednicu, ali i o tijeku provedbe LRS te raspisivanju LAG natječaja. Medijske objave su obuhvaćale društvene mreže LAG-a Terra liburna (putem facebook objava), službenu internetsku stranicu LAG-a, službene internetske stranice jedinica lokalne samouprave u sastavu LAG-a, novinske objave te lokalne i regionalne radio postaje. Edukacije i informiranost lokalnog stanovništva su se dodatno provodile prema specifičnim temama u sklopu ostalih aktivnosti i projekata u kojima je LAG sudjelovao ili bio partner. Osnivanjem i dugogodišnjim djelovanjem INFO CENTRA od strane LAG-a Terra liburna, dodatno se postiže informiranost i educiranost lokalnog stanovništva, i to kroz provedbu 130 individualnih konzultacija, 14 radionica, 2 javne tribine o poljoprivredi i 1 dvodnevnu suhozidnu radionicu.

(5) Pобољшanje ruralnih životnih i radnih uvjeta se kroz dosadašnju provedbu LRS LAG-a Terra liburna postiže provedbom projekata financiranih iz natječaja za tip operacije 3.3.1, tj. ulaganjima u malu komunalnu i/ili društvenu i/ili javnu infrastrukturu, za koju je do sada odobreno ukupno 4 projekata od strane APPRRR-a, dok se u narednom periodu očekuje odobrenje dodatnih projekata.

(6) Dosadašnje djelovanje LAG-a Terra liburna je doprinijelo stvaranju novih, održivih mogućnosti zarade informiranjem lokalnog stanovništva o raspisanim LAG natjecajima, te potencijalnim uvjetima koji pružaju mogućnosti investicija

kroz njih, kao i redovitom provedbom informiranja o mogućnostima apliciranja i raspisanim natječajima kroz PRR RH. Jednako tako, mogućnosti zarade u ribarstvu su stvorene kroz iniciranje i pomoć pri osnivanju LAGUR-a Vela Vrata.

(7) Prema mjerljivim pokazateljima prikazanima u poglavlju 4., dosadašnja provedba LRS LAG-a Terra liburna kroz odobrene projekte je izravno doprinijela stvaranju novih radna mjesta, međutim ulaganjima kroz odobrene projekte pridonijelo se njihovom očuvanju.

4. U kojoj mjeri i na koje načine je dosadašnja provedba LRS LAG-a Terra liburna doprinijela zaštiti okoliša i klimatskim promjenama te promicanju interesa ciljnih skupina LAG-a?

Dosadašnja provedba LRS LAG-a Terra liburna je doprinijela zaštiti okoliša i klimatskim promjenama kroz poticanje ulaganja u obnovljive izvore i/ili uštedu energije u LAG natječajima za TO 1.2.1.

Prema Statutu LAG-a Terra liburna ciljane skupine obuhvaćaju veliki broj lokalnih dionika, kao što su: djeca, mladi, osobe starije životne dobi, lokalna i regionalna samouprava, poljoprivrednici i ribari, poslovne organizacije, mali i srednji poduzetnici, žene i žene poduzetnice, ruralno stanovništvo, odgojno-obrazovne ustanove, potrošači, udruge i građanske inicijative, osobe u riziku od siromaštva, volonteri i dr. Sukladno osnovnoj ulozi i dosadašnjim mogućnostima, LAG Terra liburna je putem provedbe LRS i podmjere 19.2 u najvećoj mjeri promicao interese poljoprivrednika, malih i srednjih poduzetnika u poljoprivredi, ruralnog stanovništva te lokalne samouprave, s obzirom da je najveći broj prihvatljivih korisnika na LAG natječajima potencijalno mogao biti iz ovih interesnih skupina. Osim navedenoga, kroz projekte financirane iz drugih izvora promicani su interesi drugih ciljnih skupina navedenih u Statutu udruge, sukladno tematici samih projekata. Očekuje se daljnje promicanje interesa ciljnih skupina kroz odabir projekata u kojima će LAG Terra liburna sudjelovati, bilo kroz provedbu LRS ili druge aktivnosti/projekte.

11. Zaključci s preporukama

S obzirom na provedenu evaluaciju provedbe LRS u među-evaluacijskom razdoblju, kao i djelovanja i rada LAG-a Terra liburna, mogu se iznijeti slijedeći zaključci:

1. LAG Terra liburna je do sada adekvatno i prema odredbama relevantnog Upravljačkog tijela, izvršavao jedan od svojih temeljnih zadataka provedbe LRS.

Ovome su u najvećoj mjeri doprinijeli slijedeći čimbenici: informirana i educirana stručna služba LAG-a, dostatni ljudski kapaciteti za provedbu LRS i djelovanje LAG-a, provođenje brojnih animacijskih i informacijskih aktivnosti prema krajnjim korisnicima i tijelima LAG-a, promidžba LAG-a Terra liburna, te kontinuirana komunikacija i analiza potreba krajnjih korisnika koja je omogućila pravovremene intervencije u izmjenama LRS, kako bi se u konačnici omogućila njena učinkovita i efikasna provedba. U daljnjoj provedbi preporuka je nastaviti pratiti rad i preporuke Upravljačkog tijela, uključujući novodonesene ili izmijenjene zakonske i podzakonske akte u području ruralnog razvoja, te sudjelovati u radu drugih relevantnih LEADER/CLLD organizacija, kontinuirano pratiti potrebe i potencijale lokalnih dionika i potencijalnih krajnjih korisnika.

2. LAG Terra liburna je u svom dosadašnjem radu, osim svoje primarne uloge provedbe LRS, provodio aktivnosti i projekte te sudjelovao u inicijativama i članstvima drugih organizacija (nacionalnih i međunarodnih), kojima je sveukupno djelovao prema postizanju općih horizontalnih i razvojnih ciljeva obuhvatnog prostora LAG-a. Na taj se način LAG Terra liburna sve više pozicionira kao važan razvojni dionik obuhvatnog prostora, ali i šire. U daljnjem djelovanju organizacije preporuka je kontinuirano pratiti potencijale i potrebe dionika i korisnika, uključujući redovito praćenje i ažuriranje projektnih ideja i inicijativa te okupljanje, animiranje, informiranje i educiranje potencijalnih korisnika.

3. Kvantitativni pokazatelji i ciljevi u LRS su djelomično postignuti u skladu s inicijalnim očekivanjima, međutim tome su uvelike pridonijeli vanjski čimbenici, kao što su kašnjenja u provedbi podmjere 19.2, dinamika aktivacije tipova operacije od strane Upravljačkog tijela te dinamika provedbe administrativnih procedura od strane APPRRR-a, što nije u nadležnosti LAG-a. Ipak, pravovremenim intervencijama u izmjenama LRS, a prema potrebama krajnjih korisnika, LAG Terra liburna je djelovao prema učinkovitijoj i efikasnijoj provedbi LRS.

4. U daljnjem provedbenom razdoblju potrebno je provesti četvrtu izmjenu LRS kako bi se alocirala novo-dodijeljena financijska sredstva za prijelazno razdoblje. Pri tome će biti nužno sagledati potencijalne mogućnosti za povratkom TO iz prijašnjih verzija LRS, a prije svega sukladno iskazanom interesu potencijalnih korisnika.

5. Preporuka je provesti naknadno (*ex-post*) vrednovanje LRS te kontinuirano praćenje provedbe, kako bi se i dalje uspješno i pravovremeno

interveniralo prema promjenama u zakonskim i provedbenim smjernicama politike ruralnog razvoja RH i EU, te kako bi se po završetku provedbe LRS ocijenilo postizanje ciljnih pokazatelja u LRS.

6. Na posljetku, preporuka je daljnje jačanje kapaciteta svih dionika i tijela LAG-a Terra liburna, te promicanje interesa ciljnih skupina, posebice iniciranjem ili sudjelovanjem članova, zaposlenika, volontera LAG-a Terra liburna u aktivnostima i projektima, kako bi se u što većoj mjeri moglo djelovati prema prepoznatim razvojnim potrebama i ostvariti prioritete, strateški ciljevi, te u konačnici definirana vizija LRS LAG-a Terra liburna.

Popis slika i tablica

Slika 1 Vrijednost odobrenih projekata prema interesnim sektorima.....	16
Slika 2 Vrijednost odobrenih projekata prema sjedištu korisnika.....	17
Slika 3 Shematski prikaz funkcionalno-operativne strukture LAG-a Terra liburna.....	30
Tablica 1 Odobreni iznosi LRS LAG-a Terra liburna prema podmjerama prema Ugovoru.....	6
Tablica 2 Pregled odabranih strateških ciljeva, mjera i tipova operacija LRS LAG-a Terra liburna – VO.....	7
Tablica 3 Provedene promjene LRS LAG-a Terra liburna tijekom dosadašnje provedbe.....	9
Tablica 4 Pregled izmjena financijske alokacije prema strateškim ciljevima LRS LAG-a Terra liburna.....	9
Tablica 5 Pregled izmjena financijske alokacije prema mjerama LRS LAG-a Terra liburna	10
Tablica 6 Pregled izmjena financijske alokacije prema tipovima operacija LRS LAG-a Terra liburna.....	11
Tablica 7 Pregled raspisanih LAG natječaja.....	14
Tablica 8 Iznos isplaćenih sredstava LAG-a Terra liburna po kvartalima.....	19
Tablica 9 Pregled provedenih aktivnosti u sklopu podmjere 19.4 - Aktivnosti za potencijalne korisnike mjera definiranih LRS LAG-a Terra liburna 2014. - 2020.....	20
Tablica 10 Pregled provedenih aktivnosti u sklopu podmjere 19.4 - Sudjelovanje članova, zaposlenika i volontera LAG-a Terra liburna na radionicama, sastancima i konferencijama vezanim uz provedbu mjere 19 i LEADER/CLLD pristupa i provedbe LRS u organizaciji drugih pravnih osoba.....	21
Tablica 11 Pregled provedenih aktivnosti u sklopu podmjere 19.4 - Sudjelovanje članova, zaposlenika i volontera LAG-a Terra liburna na radionicama, sastancima i konferencijama vezanim uz provedbu mjere 19 i LEADER/CLLD pristupa i provedbe LRS u organizaciji drugih pravnih osoba.....	22
Tablica 12 Pregled ostvarenih indikatora prema strateškim ciljevima do 2020. godine.....	29
Tablica 13 Ljudski kapaciteti Ureda LAG-a Terra liburna u razdoblju 2017. – 2020. godine	31
Tablica 14 Promjene Upravnog odbora LAG-a Terra liburna.....	32
Tablica 15 Popis aktivnosti Upravnog odbora LAG-a Terra liburna vezanih za postupak provedbe LRS u razdoblju 2017. – 2020. godine.....	32
Tablica 16 Popis aktivnosti Skupštine LAG-a Terra liburna vezanih za postupak provedbe LRS u razdoblju 2017. – 2020. godine.....	34
Tablica 17 Popis pravilnika za provedbu Mjere 19 PRR-a.....	34
Tablica 18 Popis tipova operacija aktiviranih od strane APPRRR-a.....	35
Tablica 19 Pregled rizika te provedenih aktivnosti LAG-a Terra liburna za njihovo ublažavanje.....	36
Tablica 20 Pregled ostalih projekata i aktivnosti LAG-a Terra liburna.....	39

PRILOG 1 Pregled odabranih i odobrenih projekata na 31.12.2020.

R.B.	Naziv projekta	LAG Natječaj	TO	Status 31.12.2020.	Iznos odobrenih sredstava	JLS	Sektor	Opis ulaganja (aktivnosti)
1.	"TURKI", DEAN KR PAN, KASTAV, DOLJNI TURKI 7	1. LAG Natječaj	TO 6.3.1.	Odobren, plaćanje u tijeku	111.642,00	Grad Kastav	GOSPODARSKI	Kupnja poljoprovrednog zemljišta Kupnja domaćih životinja -mliječna krava Simental Građenje zaštićenih prostora -drveni stupovi Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme -solarni pastir, komplet sa solarnim modulom, akumulatorski uređaj, izolator kompakt, spletica Top line plus štap uzemljenja, kabel za uzemni priključak (aparati i uzemljenje), visokonaponski podzemni kabel, spojnice tilz clip, komplet sa prijevozom i montažom, platenik sa dvostrukom antikapajućom folijom, (konstrukcija iz pocinčanih cijevi, rešetkasta konstrukcija od pocinčanih cijevi, čela izvedena iz folije - fiksna na napuhivanje, bočno otvaranje – ručno, klizna vrata iz polikarbonata, napuhavanje folija krova, čela i bokova vrši se pomoću motora sa tlačnom sklopkom, uljni termogen, grijač zraka Operativni troškovi -izrada natječajne dokumentacije
2.	"CAMELLIAT A", IVA ČULUMOVIĆ, VEPRINAC, KOLAVIĆI 18	1.	TO 6.3.1.	Odobren, plaćanje u tijeku	111.642,00	Grad Opatija	GOSPODARSKI	Kupnja, građenje i/ili opremanje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata -kupnja 3 zatvorena objekata u svrhu obavljanja prezentacije proizvoda i čuvanja poljoprivrednih proizvoda drvene kućice veličina, opremanje istih, te građevinski radovi, obrtnički radovi i unutarnje instalacije Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme - trimmer sa nastavkom freze, rezača za živicu, noža te priborom, kopačica
3.	PERIŠIĆ NEDI	1.	TO 6.3.1.	Odobren, plaćanje u tijeku	111.642,00	Grad Opatija	GOSPODARSKI	Kupnja, građenje i/ili opremanje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata -montaža zaštitne ograde te iskopi temelja za montažu iste, nabava solarnog sustava za potrebe opskrbe postojeće infrastrukture električnom energijom Kupnju poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme -kupnja tresaća - berača maslina sa teleskopskim štapom Uređenje i poboljšanje kvalitete poljoprivrednog zemljišta u svrhu poljoprivredne proizvodnje -usluga čišćenja zemljišnog terena

								Operativno poslovanje poljoprivrednog gospodarstva -trošak plaće i doprinosa novozaposlene osobe, troškovi stručnjaka za izradu poslovnog plana i prijave projekta
4.	FRANKOVIĆ ĐURĐICA	1.	TO 6.3.1.	Odobren, isplaćen	111.642,00	Lovran	GOSPODARSKI	Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme -kupnja traktora, kompostera s okretnom cijevi sa regulacijom za izbacivanje biljnih ostataka Operativno poslovanje poljoprivrednog gospodarstva - trošak plaće i doprinosa novozaposlene osobe, troškovi stručnjaka za izradu poslovnog plana i prijave projekta
5.	FRANKOVIĆ VEDRAN	1.	TO 6.3.1.	Odobren, plaćanje	111.642,00	Općina Mošćenička Draga	GOSPODARSKI	Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme - traktor, solarni sustav za električni pastir, električni pastir malčer za traktor Operativno poslovanje poljoprivrednog gospodarstva -usluge stručnjaka
6.	DOKOZIĆ KLAUDIA	1.	TO 6.3.1.	Odobren, plaćanje	111.642,00	Općina Matulji	GOSPODARSKI	Građenje zatvorenih/zaštićenih prostora i objekata -gradnja nadstrešnice za sklanjanje životinja, ograda oko pašnjaka Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme -solarni paneli, muzilica, traktor Kupnja domaćih životinja -nabavka domaćih životinja
7.	OPG BUŠA, MAURO MIČETIĆ, PODKILAVA C 8, JELENJE	1.	TO 6.3.1.	Odobren, plaćanje u tijeku	111.642,00	Općina Jelenje	GOSPODARSKI	Kupnja domaćih životinja -kupnja goveda Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme -kupnja traktora, roto kose, okretača sijena
8.	VALENČIĆ DRAGICA	1.	TO 6.3.1.	Odobren, isplaćen	111.642,00	Općina Klana	GOSPODARSKI	Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme -kupnja rabljenog traktora Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme -kupnja nove strižne kosilice Operativno poslovanje poljoprivrednog gospodarstva -usluga konzultantske tvrtke
9.	OPG HERO, VEDRAN HERO, PUT BRDO 18,	1.	TO 6.3.1.	Odobren, plaćanje	111.642,00	Općina Matulji	GOSPODARSKI	Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme -rashladna komora sa montažom, prijenosni hladnjaci, motorni atomizer, trimer, motokultivator, rotaciona kopačica, rotaciona kosa Građenje i/ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih

	MIHOTIĆI							poljoprivrednih proizvoda -montažni prijenosni štand, izlagački prostor, promidžbeni letak Operativno poslovanje poljoprivrednog gospodarstva -operativno poslovanje, usluge konzultanta
10.	RUBEŠA LORETA	1.	TO 6.3.1.	Odobren, plaćanje u tijeku	111.450,00	Općina Matulji	GOSPODARSKI	Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme -kupnja 4 tresaća maslina sa pripadajućom baterijom -kupnja mreže za prikupljanje maslina -kupnja čistača lišća -kupnja opreme za obrezivanje stabala maslina (kratka motorna pilu, električne ručne baterijske škare kratke, električne ručne baterijske škare s teleskopskom palicom) -kupnja strižne kosilice za košnju trave i čistača trave i šikare Operativno poslovanje poljoprivrednog gospodarstva -troškovi stručnjaka za izradu poslovnog plana i prijave projekta
11.	OPG RUBINIĆ, DUŠAN RUBINIĆ, MOŠĆENICE 97, MOŠĆENIČK A DRAGA	1.	TO 6.3.1.	Odobren, plaćanje u tijeku	111.450,00	Općina Mošćenička Draga	GOSPODARSKI	Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme -kupnja rabljene kosilice -kupnja rabljenog stroja za prskanje -kupnja novog električnog čuvara s solarnim panelom -kupnja nove pumpe za navodnjavanje s solarnim sustavom pokretanja
12.	OPG PLOVANIĆ VINA, DEJAN RUBEŠA, ŠPOROVA JAMA 7, KASTAV	1.	TO 6.3.1.	Odobren, plaćanje u tijeku	111.450,00	Grad Kastav	GOSPODARSKI	Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme -kupnja nove volumetrijske pumpe -kupnja rabljene pneumatske preše -kupnja novog sustava navodnjavanja kap na kap -kupnja rabljenog traktora -kupnja rabljene freze
13.	OPG VALENČIĆ DANIJEL	1.	TO 6.3.1.	Odobren , plaćanje	111.450, 00	Općina Klana	GOSPOD ARSKI	Kupnja poljoprivredne mehanizacije, strojeva i opreme -kupnja rabljene rolo balirke -kupnja novog sakupljača sijena sa kotačima tandem

14.	OPG "CETINA", ROBERT CETINA, JURDANI 63 A, MATULJI	1.	TO 6.3.1.	Odobren, plaćanje u tijeku	111.450,00	Općina Matulji	GOSPODARSKI	Kupnja poljoprivedne mehanizacije, strojeva i opreme -kupnja inox posuda za čuvanje maslinovog ulja Građenje i/ili opremanje objekata za prodaju i prezentaciju vlastitih poljoprivrednih proizvoda -kupnja alu-stolarije -kupnja keramičkih pločica i potrebnog materijala za ugradnju istih -keramičarski, zidarski, izolaterski i ličilački radovi -kupnju i ugradnju sanitarne opreme Operativno poslovanje poljoprivrednog gospodarstva -troškovi stručnjaka za izradu poslovnog plana i prijave projekta
15.	Uređenje dječjeg igrališta u Vrtačama na dijelu k.č. 1624/1, k.o. Marčelji	2. LAG Natječaj	TO 7.4.1.	Odobren, ZP2 u tijeku	347.523,50	Općina Viškovo	JAVNI	Realizacijom projekta urediti će se postojeći neuređeni teren u dječje igralište. Projektom se predviđa čišćenje terena, uređenje pješačke zone, postava različitih sprava za igru djece, klupa, koševa za smeće i rasvjetnih tijela, uređenje travnatih površina sa sadnjom stablašica, te uređenje parkirališta za posjetioce.
16.	Projekt izgradnje dječjeg igrališta Školarovo u Lovranu	2.	TO 7.4.1.	Odobren, ZP2 u tijeku	343.784,00	Općina Lovran	JAVNI	Realizacijom projekta izgraditi će se i opremiti dječje igralište. Projektom se predviđa čišćenje terena, postavljanje poda i podloge, obnova kamenog zida, izvedba bočališta, postavljanje sprava za igru, klupa, koševa za smeće, te uređenje travnatih površina sa sadnjom bilja
17.	"Uređenje i opremanje igrališta za djecu i mlade u Dražicama"	2.	TO 7.4.1.	Odobren, plaćanje u tijeku	403.257,80	Općina Jelenje	JAVNI	Realizacijom projekta uređuje se neuređeni dio površine u igralište za mali nogomet. Projektom se predviđaju iskopi, drenaža, postavljanje podloge, postavljanje umjetne trave, rješavanje odvodnje, te postavljanje zaštitne mreže.
18.	Prenamjena poslovne građevine u sportsko-rekreacijski centar "Dobreč"	2.	TO 7.4.1.	Odobren, plaćanje u tijeku	364.698,92	Grad Opatija	JAVNI	Realizacijom projekta uređuje se sportsko-rekreacijski centar. Projektom se predviđa uređenje klupskih prostora zajedno sa sanitarnim čvorovima, svlačionicama i spremištem, te uređenje dječjeg sportskog kutka, bočališta, sportskog terena i nadstrešnice za gledatelje/dodjelu nagrada.

